

കാം

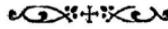
ആത്മവിദ്യൈവവിജയതേ.

ചികിത്സാപാരിജാതം.

വിഷയ വിവരം.

	ഭാഗം.
പതിക്കു്	1
ചാരാദിഘൃതം	1
മാഷഘൃതം	3
മോദകതപശാദിഘൃതം	3
സിംഹീസിംഹമുഖ്യാദികഷായം	5
ശലലിസ്മോദിമുണ്ണം	5
ചെറുപഞ്ചമൂലാദി കഷായക്കഞ്ഞി	6
പദ്മകേശരമ്യുണ്ണം	7
മരുന്നരുമ്യുണ്ണം	7
ഘൃതീകപാഥം (നാഡികഷായം)	8
പച്ചിലപ്പെരുമാളാദിതൈലം	9
ജംബീരലേപം	9
സ്തംഭീലേപം	9
പ്രമുന്നാടമ്പീജാദി ലേപം	10
ചാദകഷുത്തിന്നു്	10
മുസ്മാദിലേപം	10
ഘൃതാദിതൈലം	11
മുളസിദ്വയാദി തൈലം	11
മൃഗലാകല്ലം	11
മിഥുനാദി കഷായം	11
മൃഗലാദി ഗുളിക	12
മിഥുനാദി കഷായം	12

			ഭാഗം.
അഭയാകണാദി കഷായം	13
ദുരാലഭാദി കഷായം	13
വീരഭ്രിഗുളിക	14
ഗൈരികമുണ്ണം	14
ഉരീരാദി കഷായം	14
വിലവാദി കഷായം	15
നാല്ലാമര തൈലം	15
നാളിങ്കര തൈലം	15
ഏലാദിമുണ്ണം	16
മഞ്ജിഷ്ഠാദിതൈലം	16
തുശമാദി തൈലം	17
പച്ചിലപ്പെരുമാളാദി തൈലം വലിയത്	17
ഏകനായകാദി തൈലം	17
നിശാഘൃതം	18
മുലമേൽ തേപ്പാൻ	18
മൃതലതാദി കഷായം	18
പിപ്പലീലഹം	19
ശുണ്ഠിവിലവാദി കഷായം	19
പുല്ലിപണ്ണാദി കഷായം	19
ഇത്തിഞാവലാദി കഷായം	20
മാഷകല്ലം	20
രോഹിണീകല്ലം	20
അശപത്മതൈലം	20
വിലവാദി കഷായം	21
വഷാഭാദി കഷായം	21
അപുരാസംഗത്തിന്	21

ശുണ്ണീരജന്ത്യാദി കഷായം	22
ബലാവില്പാദി കഷായം	22
നൊങ്ങണംപുല്ലാദി തൈലം	22
മൂത്രരോഗത്തിന്	23
ദോഷപയാദി കഷായം	23
മൂത്രരോഗത്തിന്	23
അയവിന്	23
ചന്ദനാദി ഗുളിക	24
മമ്ങ്കോഭേതിന്	24
പതിക്ക	25
മമ്പിഡക്ക	25
മുറിവിന്	25
ശാരിഖാദിപുതം	26
വീക്കത്തിന് തേപ്പ	26
മമ്ങ്കോഭേതിന്	27
ചതുശ്ചിതം	30
അന്ത്രശുദ്ധക്ക	30
അന്ത്രശുദ്ധക്ക	31
സോദിപ്പിപ്പാൻ	32
അന്തർവിദക്ക	32
ഗുൽഗുലുപഞ്ചപലപുണ്ണം	33
ത്രായന്ത്യാദികഷായം	33
സോമരോഗത്തിന്നു	34
വിർദ്വയിക്ക	34
സോമരോഗത്തിന്	35
പ്രമേഹക്കുരുവിന്	35

ഉഷ്ണത്തിന്	35
മേഘത്തിന്	36
കാപ്യാസാസ്ത്യാദിഗുളിക (മേഘത്തിനു)	37
നീത്രാദിഗുളിക (മേഘത്തിനു)...	37
കിംശുകതപഗാദിഗുളിക	38
ത്രിഫലാദികഷായം	38
കാപ്യാസബിജാദികഷായം	38
ശൈലകണ്ടകലേപം	39
ബൃഹതീദയാദികഷായം	39
മന്യാക്ഷ്യാദികഷായം	39
മരിപ്പന്	40
അഭയാദി കഷായം	41
പത്യാദിഘൃതം	41
ആർദ്രകഘൃതം	42
കുടജാദിവളം	42
ദന്ദമുഗന്ധാർദ്രകാദിഘൃതം	42
താമലക്യാദികഷായം	43
ജാതിക്കാദിഗുളിക	43
പച്ചയണ്ടാദിഗുളിക	44
അതിസാരത്തിനു	44
ദാർവ്യാദിഘൃതം	45
പാഠാദിഘൃതം	46
ചിരിബിലവാദിവളം	46
മരിചകല്ലം	47
ചാംഗോത്യാദിവളം	47
ശൈലകലേപം	47

സേവദം	48
രാസ്താദിപ്പതം	48
ധന്യാകാദികഷായം	48
മുഷ്ടി	49
ദ്രാക്ഷാദിപ്പതം	49
ഭക്തരോധത്തിന്	50
ധന്യാകാദികഷായം	50
കളയാദിപ്പതം	50
ആർദ്രകപ്പതം	51
യവാന്യാദിപ്പതം	51
ഏലാദിപ്പതം	52
രംഭാദിപ്പതം	52
മലരിഞ്ചി	53
ഖരാജരീകഷായം	53
മരദ്ദിക്ക്	53
കല്യാണാവ ലേഹം	54
മലത്രീകരസായനം	54
ശാരിഖാദി കഷായം	55
കല്പരാദിപ്പതം	55
സ്വരസാദത്തിന്	56
ജീരകാദിപ്പതം	56
പുനന്വാദികഷായം	57
ശോഷത്തിന്	57
സ്വരസാദത്തിന്	58
ശോഷത്തിന്	58
ഏലാദിപ്പതം	59

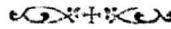
			ഭാഗം.
ഏകദിട്ടക്	59
വായുഃക്ഷാഭത്തിന്	59
ഏകദിട്ടക്	60
കാകമാചീഘൃതം	60
കാസശ്വാസത്തിന്	61
ജീപന്ത്യാദിമുണ്ണം	61
വിലവാദി കഷായം	62
ഏകലിന്	62
ഏകലിന് കഷായം	62
ഏകലിന് വീരചയം	63
കാളശാകാദി ഘൃതം	63
കരകു വിലവാദി കഷായം	63
ക്ഷയത്തിന്	64
നിംബാദികഷായം	64
ഉരദക്ഷതത്തിന്	64
ക്ഷതകാസത്തിന്	65
ക്ഷതകാസത്തിന്: പാൽകഷായം	56
കാസത്തിന് വർതി	66
മരിചാവ ലേഹം	67
നിർഗുണ്ഡിപത്രഘൃതം	67
കരകു തല്ലാലമരുന്ന	67
ത്രികടുകാദിമുണ്ണം	68
കരകു കഷായം	68
അസ്ഥിസ്രാവത്തിന്	69
ശുക്ലസ്രാവത്തിന്	69
ചന്ദനാദി തൈലം	69

			ഭാഗം.
ശ്വാസകോശത്തിന്	70
ലാക്ഷാദി തൈലം	71
അഷ്ടമംഗലഘൃതം	71
ശീതദ്രാഹാദി ജപരത്തിന്	72
അമൃതാദി കഷായം	72
ലവലീപത്രകാദി കഷായം	73
ഉശീരാദി കഷായം	73
സന്നിപാതജപരത്തിന്	74
ധൃദ്യുദാദി ഗുളിക	74
കളിപ്പാനുള്ള മരുന്ന	75
അജാളിമുസാദിഗുളിക	75
അഭിന്ത്യാസത്തിനു	76
രാസ്താദി കഷായം	76
മൂത്രരായത്തിന്	77
വാരതപ്പതിക്ക്	77
തരണജപരത്തിന്	77
വായുണ്ണിനു	78
അജാളാദിഗുളിക	78
ചാംഗശ്യാദി ഘൃതം	79
ഗുളാർകുളിം	79
മാർക്കണ്ഡേയഗുളിക	80
സപ്തവിംശതി ഗുൽഗുല	81
ഗാളകപുണ്ണം	83
വാതവജ്രകമോദകം	83
പത്യാദി പൊടി	83
ശുദ്ധാമൃതതൈലം	84

			ഭാഗം.
അമൃതാദിതൈലം	84
പഞ്ചസ്തേയതൈലം	84
ബലാഗുളുചിതൈലം	85
പ്രസാരിണി തൈലം	86
ഏരണ്യാദിതൈലം	87
മിത്രകാദി തൈലം	88
അജാതൈലം	89
ചവിക്കാദിതൈലം	89
പടോലാദി തൈലം	90
അജ്ഞാതാദി തൈലം	90
സുരസാദിതൈലം	90
ഗന്ധ്യതൈലം	91
കോരണ്ഡതൈലം	91
ശ്രീഹലാസാരതൈലം	92
ബ്രഹ്മീപലാലാദിതൈലം	92
മരിഃനാദോദി തൈലം	93

ശുദ്ധവാക്യം.

ഭാഗം.	വരി.	അശുദ്ധം.	ശുദ്ധം.
	2 3	മാഷകപഥം	മാഷകപാഥം.
	3 5	അരക്ക്	അരവ്.
	4 8	എനി	ഇനി.
	4 18	സസപരസ	സപരസ.
	6 3	തിപ്പിലി	തിപ്പലി.
	6 6	കാട്ടുതിപ്പിലി	കാട്ടുതിപ്പലി.
	12 11	കുഞ്ഞ (യുണി)	കുഞ്ഞ (യുനി).
	12 12	കുഞ്ഞ (യുണി)	കുഞ്ഞ (യുനി).
	21 10	വഷ്ട	വഷ്ട.
	30 2	ലായുക്ത്ര	ലായുക്ത്രാ.
	39 2	കുടബാലം	കുഡബാലം.
	40 9	വിഷു ചി	വിഷു ചീം.
	40 16	ഇക്കൽ	ഇഷക്കൽ.
	15 16	നിലിടകര	നാലിടകര.
	16 8	ശപതംഷ്ടക	ശപദംഷ്ടക.
	67 10	കരനൈച്ചി	കരനൊച്ചി.
	68 1	ഹിശൂ	ഹിശു.
	68 4	നിഹന്തം	നിഹന്താ.
	61 20	പിരക	പിരക.
	79 17	പ്രവാഹികി	പ്രവാഹികാ.
	82 15	തുമ്മുണലരി	തുന്മുണലരി.
	83 5	പരം	പരാ.
	85 5	കലസ്ഥനി	കലസ്ഥാനി.
	85 7	ബഹു	ബാഹു.

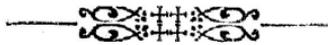

300

ആത്മവിദ്വൈവിജയതൈ.

ചികിത്സാപാരിജാതം.

പതിപ്പ്.

ചുക്കോടോരില മുവിലാപലക നൽപയ്യാന
 കാർകൂവളം
 കൊത്തമ്പാല തൈരിഞ്ഞിൽ മുത്തമധുകം
 കാർജീരകം ചുണ്ടവേർ
 നെല്ലിക്കാസഹചാരി നല്ലൊരു കൊടിത്തുവാ
 ചയെന്നിങ്ങനെ-
 കൈകണ്ടോരു കഷായമുണ്ടു ഗുരുവാണാ
 സാന്നിപാതജപര.

1.

പാഠഭിഷ്യാനം.

പാഠാഗൈരിക മോചദാഡിമ മഹാനിംബ
 പ്രിയംഗപംബുദ
 ദ്രാക്ഷോദംബരചന്ദനപ്രതി വിഷ്ണുലോധ്രാ-
 മ്രജംബപാസ്വിഭിഃ

പിഷ്ടൈസ്സൈർമുസലീമുണാളകദളീകന്ദാ-
നപിതൈസ്സാധിതം

സക്ഷീരഞ്ച ജപാരസൈഘൃതമിദം ഹന്ത്യാസ്യേക്
സ്രാവണം. 2.

പാഠം=പാടുകിഴങ്ങ്. ഗൈരികം=കാവിമണ്ണ്. മോ
ചം=കരിമുരിങ്ങ. (പ്ലവ്യ്) ഭാഡിമം=ഉരുമാമ്പഴം. താളി
മാതളമെന്നും ഭാഷ മഹാനിംബം=ആയുർവേപ്പ്. പ്രിയം
ഗു=ഞായൽ. അംബുദം=മുത്തങ്ങ. ഉദുംബരം = അത്തി.
ചന്ദനം = വെള്ളിച്ചന്ദനം. പ്രതിവിഷാ = അതിവിടയം.
ലോധ്രം=പാച്ചുറ്റി. ആമ്രാസ്ഥി = മധുരപ്പളിഞ്ഞാലി.
മാണ്ഡ്യബീകൃടെനും ഭാഷ. ജംബവാസ്ഥി=ഞാഴഞ്ഞാലി.
മുസലീ=നിലപ്പന. മുണാളം=താമരവളയം. കദളീകന്ദം=
കദളിവാഴക്കണ്ട. ഇവകല്ലം ക്ഷീരം=പാൽ. ജപാരസം=
ചെമ്പരത്തിനീർ. ഘൃതം=നൈ. അസ്യക്സ്രാവണം=രക്ത
സ്രാവം (പ്രദരം) ഗമിക്കും. ഇതിൽ ലോധ്രാമ്രജംബവാ
സ്ഥിഭിഃ എന്ന പദത്തിലെ അസുരിശബ്ദം ആമ്രശബ്ദ
ത്തോടു അന്വയിക്കാതിരുന്നാൽ അച്യുതമായിരിക്കുന്ന
ആമ്രശബ്ദത്തിലെ ഗ്രാഹ്യാംശത്തിന്നു വിഃരാധമായിരിക്കും.
ജപാരസം എന്നുള്ളതിന്നു ചെമ്പരത്തിപ്പുവിൻ നീരാണു
ഏറ്റവും യുക്തം. ഇതു അനുഭവവിദിതമാണ്. ഇതിലുള്ള
കല്ലത്തിന്റേയും ദ്രവദ്രവ്യങ്ങളുടേയും മാതൃത്വപ്പാരി വി
സ്മരിക്കുവാൻ ഇപ്പോൾ പ്രതിബന്ധമുള്ളതുകൊണ്ട് ആ
വിഷയത്തിൽ വിഷമിക്കുന്നവർ “ആയുർവ്വേദീയപര
ഭാഷ”യിൽ അച്യുതമാതൃപ്രകാശിക നോക്കി അറിയുക
യോ വൃദ്ധവൈദ്യന്മാരോടു അന്വേഷിച്ചറിയാകയോ
ചെയ്യും.

മാഷഘൃതം.

മാഷകപാമെ സമക്ഷീരം ലാക്ഷാകല്ലം ഘൃതംപുഷ്പതം
സിതാസന്താമംചീതംതജ്ജയത് ലോരാസ്യദരം.

മാഷകപാമം=ഉഴുനീർകഷായം. സമക്ഷീരം=സമ
മായിരിക്കുന്ന ക്ഷീരം. സരം=തൃപ്യം. ക്ഷീരം=പാൽ. കഷാ
യവെള്ളത്തിനതുപ്യം പാൽ. ലാക്ഷാ=അരക്കു. കല്ലം=അര
ക്കു. ഘൃതം=മൈ. സിതാസന്താമം = സിതയോടു കൂടുക.
സിതാ=പഞ്ചസാര. സന്താമം=കൂടുക. പാകംചെയ്യേണ്ട
തിൽശേഷം പഞ്ചസാരയും ചേർത്തന്നു എന്നു സാരം.
അസ്യദരം. 2-ാം ശ്ലോകത്തിൽ പറഞ്ഞതുതന്നെ. 3,

മോദകേതപഗാദിഘൃതം.

മോദകേതപ് ബലാകപാമെ തൽകല്ലന പ്രസാധിതം
ജപാപാരന്തികാപുഷ്പ സ്വരസക്ഷീരസംഘൃതം
അസ്യദരശൃതംതോയം ഘൃതംവാചൈതലദവവാ.

മോദകേതപ്=അമ്പാഴത്തോൽ. ബലാ=കുറുന്താട്ടി.
കപാമം=കഷായം. തൽകല്ലം=അതിന്റെ കല്ലം. അതു=
അമ്പാഴത്തോൽ. പ്രസാധിതം=സാധിച്ചതു. ജപാപുഷ്പസ്വ
രസം=ചെമ്പരത്തിപ്പൂവിൻ നീർ. പാരന്തികാപുഷ്പസ്വ
രസം=തെച്ചിപ്പൂവിൻ നീർ. ക്ഷീരം=പാൽ സംഘൃതം=കൂടി
യത്. അസ്യദരം=രക്തസ്രാവം. ശൃതം=കഷായം. തോയം=
ജലം. ഘൃതം=മൈ. തൈലം=എണ്ണ. ഇതിൽ തൽകല്ലം
എന്ന പദത്തിലെ തല്ലുണ്ണത്തിനു കുറുന്താട്ടിയെ ഒഴിച്ചു
അമ്പാഴത്തോലി ഏടുത്തെതു "പ്രകൃതഃ പൂർവ്വകഥിരഃ"

എന്ന പ്രമാണാനുസാരേണ പ്രക്രാന്താത്ഥത്തിലാകയാലാണെന്നു ധരിയ്ക്കണം. കുന്ദന്താട്ടിയെക്കുറിച്ചുള്ള ബലാശബ്ദത്തിന്നു “മൂലം ഗ്രാഹ്യം കേവലാത് ദ്രവ്യശബ്ദാത്” എന്ന ആദിശാസ്ത്രവചനംകൊണ്ടു കുന്ദന്താട്ടിയുടെ വേരതന്നെ എടുക്കുകയും വേണം. “ജപാപാരന്തികാ പുഷ്പസപരസം” എന്നുള്ളതിൽ മദ്ധ്യമപദലോപിസമാസത്തെ അനുസരിച്ചു ജപാപുഷ്പസപരസമെന്നും പാരന്തികാ പുഷ്പസപരസമെന്നും വിഭജിച്ചു അർത്ഥം കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്തിനേരിടേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു “ജപാപാരന്തികാപുഷ്പസപരസം” എന്നുള്ളിടത്തു അശാസ്ത്രീയമായ അന്വയം സ്വീകരിച്ചാൽ ജപാസപരസമെന്നും ജപാപുഷ്പമെന്നും പാരന്തികാസപരസമെന്നും പാരന്തികാ പുഷ്പമെന്നും സാധിപ്പിയ്ക്കാം. പ്രദേശോഗത്തിന്നു ഈ രണ്ടു മരുന്നുകളുടെ പുഷ്പരസം അനുഭവത്തിൽ ഏറ്റവും ഫലമായിട്ടു കണ്ടതുകൊണ്ടും സ്വപരസം അത്ര ഫലമല്ലായ്യാലും സ്വപരസ ശബ്ദം വ്യക്തമായിപ്പോവാൻ ഇടയുള്ളതുകൊണ്ടും ഈ വിഭജിതാർത്ഥം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ ഇടയുള്ളതുകൊണ്ടും ഈ വിഭജിതാർത്ഥം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ ഇടയുള്ളതുകൊണ്ടും ഇതിന്റെ നാലാം പാദത്തിൽ “ശ്രതം” “ഘൃതം” “തൈലം” ഇങ്ങിനെ രണ്ടു മൂന്നു പദങ്ങളും ശംകാപരമായ ഒരു “പാ” ശബ്ദവും കൂടി കാണുന്നതുകൊണ്ടു ഇതു കഷായമായോ ഘൃതമായോ തൈലമായോ ഉപയോഗിക്കാമെന്നു കൂടി അറിയുന്നതിന്നാൽ നന്നു. അധികം രണ്ടാം പതിപ്പിൽ കാണിക്കാം. 4

നിലപ്പനയുടെകന്ദം കടജന്യ ശിഹാസമം
 കിടിയ്ക്കു രണ്ടുപലാദന ശമിച്ചിട്ടമസ്യശരം.

കടജസ്യ=കടകപ്പാലയുടെ. ശിഫാ=വേർ. സമം=കൂടെ. തണ്ഡൂലാദം=അരിക്കാടി. അസ്പശരം=രക്തസ്രാവം. 5 ആവിണക്കിന്നുടെ തണ്ടോന്നൊതുക്കിട്ടു പിഴിഞ്ഞതിർ പാതിയെണ്ണയുമായി പാകം താശ്ശയത് കറയോഷിതാം. 6

സീഹി സിംഹമുഖ്യാദി കഷായം.

സീഹി സിംഹമുഖിമൂണാള മുസലിസാജാജികാ താഗരൈ
ലാജൈപപ്പടൈശവലൈശ്ചലഹി മാമ്രാപല്ലവൈർമു
സ്യയാ

കപാമെക്ഷിരജലാഷ്ടകാം ശസീതയാസമ്മർദിതൈ
സേവിതൈ
വായുഷോഭവിദിതൈസസുഖമുദ്രാഗേത പൃഷ്യാഭിഷക്.

സീഹി=ചെറുവഴുതിന വേർ. സിംഹമുഖി=ആടലോടകം. മൂണാളം=താമരവളയം. മുസലി=തീലപ്പനക്കിഴങ്ങ്. അജാജി=ജീരകം. താഗരം=ചുക്ക്. ലാജം=മലർ. പപ്പടം=പപ്പടകപ്പല്ല്. ശൈവലം=പതുമുകം (കരിമ്പായൽ.) ബലാ=കുറുന്തോട്ടി. ഹിരം=രക്തചന്ദനം. ആമ്രാപല്ലവം=മാവിൻതളിർ. മുസാ=മുത്തങ്ങ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം പാൽകഷായമായി പഞ്ചസാര മോത്തു സേവിക്കുക. വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന വായുഷോഭം ശമിക്കും. 7

ശലലിഭസ്മാദി മൂണം.

ശലലിഭസ്മതദലംകടുത്രയം സകലസമ്മിതശക്തയാ സമം
ചിബ്ബതിഃയാമധുനാസഹസക്ഷയം ജയതികാസമഃശഷ
മുസലിക്ഷണാദം

ശലലിന്ദ്രോ=മുളളുകാൽ ചുട്ട ഭ്രൂം. ചുറ്റു മുളളുകാൽ
 ചുട്ട ഭ്രൂമുണ്ടാ അതിൽ പകുതി. കുടുതയം=ചുഷ്. മുതു
 ക്=തിപ്പിലി. ശക്രം=പഞ്ചസാര. മധു=തേൻ. കുര ശമി
 ക്കം. "ചാകിയാവിപ്പലിമൂലം മരിചംഗ്രി കടുസ്കൃതം" എന്ന
 തിലണ്ടുവാക്യത്തെ അനുസരിക്കുന്നതായാൽ ഇതിലെ
 ത്രികട്ട ശബ്ദത്തിനു കാട്ടുതിപ്പിലി വേരും കാട്ടുമുളകിൻ
 വേരും കുരുമുളകുമാണ് ചേർത്തേണ്ടതു. 8

ചെറുപഞ്ചമൂലാദി കഷായക്കണ്ടി.

സലിലെചെറുപഞ്ചമൂലസിലെ സുശ്രുതവാദശഭി
 സുരൈമചമൂലൈഃ
 അജദുശക്താംകുടിയ്ക്കുകഞ്ഞിം ക്ഷയനാശായ ശമം
 പ്രയാതിഃശാഷഃ

ചെറുപഞ്ചമൂലം=കാരില, മൂവില, ചെറുവഴുതിന,
 വെറുവഴുതിന, തൈരിഞ്ഞിൽ. ഭ്രൂമൂലം=മൽപറഞ്ഞ
 അഞ്ചു മരുന്നും കുമിഴ് (കമ്പിറ) എന്ന ഭാഷ. കൂവളം,
 പാതിരി, പലകപ്പയ്യന) മുഞ്ഞ ഇതുകളുമാകുന്നു. അജ
 ദുശക്താം=അജദുശക്താൽ കൃതം. അജദുശക്തം=ആട്ടിൻ
 പാൽ. കൃതം=ഉണ്ടാക്കിയത്. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ
 കൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ആട്ടിൻപാൽ ചേർത്തു പാൽ
 കഷായമാക്കി സേവിക്കുക. ക്ഷയംകൊണ്ടുണ്ടായ മെലി
 ചിൽ ശമിക്കും. ഈ കഷായം ഭ്രൂമൂലത്തിൽ പെട്ടിരിക്കു
 ന്ന ചെറുപഞ്ചമൂലംകൊണ്ടു മാത്രമോ അല്ല ഭ്രൂമൂലവും
 കൊണ്ടു മാത്രമോ ഉണ്ടാക്കി ഉപയോഗിക്കാം എന്നർത്ഥ
 മിലാണ് ഇതിൽ ഭ്രൂമൂലപദവും ചെറുപഞ്ചമൂല പദ

വും എടുത്തത്. ചൈത്രൻ ദോഷത്തനാണെങ്കിൽ രണ്ടു കൊണ്ടും സമാധാനിപ്പിക്കാം എന്നു സാരം. 9

പത്മകേശമുണ്ണം.

പത്മകേശമാദായശൃംഗിതപാവി മുണ്ണിതമച്ഛന്ന സദശം യഷ്ടിമധുമുണ്ണം സമാക്ഷികം, മാത്രയാലേമയേത് കാലേപരംഹന്താസ്ഥിനിസ്രുതിം.

പത്മകേശം = താമരയല്ലി. ആദായ = എടുത്തിട്ട്. ശൃംഗിതപാ = ഉണക്കിയിട്ടു. വിമുണ്ണിതം = പൊടിച്ചതു. തച്ഛന്ന സദശം = ആപൊടിയോടുതുല്യം. യഷ്ടിമധുമുണ്ണം = ഇരട്ടിമധുരപ്പെടി. സമാക്ഷികം = തനോടുകൂടി. മാത്രയാ = മാത്രയായിട്ട്. ലേമയേത് = ആസ്വദിക്കണം. കാലേ = പ്രഭാതത്തിൽ. പരം = ഏറ്റവും. എന്താ = ഹന്തിക്കും. അസ്ഥിനിസ്രുതിം = അസ്ഥിസ്രാവം. സാരം ഇ(എ)രട്ടിമധുരപ്പെടിച്ചും തമാരയല്ലിയും സമമായിച്ചൊടിച്ചു പ്രഭാതംതോറും തേനിൽ സേവിക്കുക. അസ്ഥിസ്രാവം ശമിക്കും. 10.

മരുന്നരുഹമുണ്ണം.

മരുന്നരുഹമലകീരസമുണ്ണം ശാരിബയാതുകയാച [വിമിശ്രം] പുഷ്പസേതലിഃ ഹര്യേഗസ്ഥിസ്രാവമപോഹതിസേതുരി

[വാപഃ] ചിററമുതിൻഉഴറൽ, നെല്ലിക്കുളുഴറൽ, തന്നാറിപ്പരിപ്പ്, കൂവപ്പെടി. ഇവതേനിൽ സേവിക്കുക. രക്തസ്രാവം, അസ്ഥിസ്രാവം ഇവ ശമിക്കും. 11.

നാഡീകപാഥം (നാഡീകുഷായം.)

ദശമൂലം=ബലാമൂലം=ത്രിഫലാകീരിയാത്തയും.
 യവാഷം=മരിചം രാസ്സാഷഡം=ഗംജീരകത്രയം
 അജാല്യാരിയും യഷ്ടിഉല്പവാചസുരദ്രുമം
 മുദ്ഗം=പഞ്ചാംഗുലം മഞ്ഞൾ മരമഞ്ഞളുജാജിയും
 കതകം=നിംബജീവന്തീ സമഭോഗാനി കാരയേത്
 തൽകപാഥം സകലാംനാഡീംസ്വസ്ഥാനൈ സ്ഥാപ
[യേത് സുഖം
 സദ്യേന്ദ്രിയസുഖാദിംശ്ച സദ്യയാതുഗതാൻ ഗദാൻ
 പുഷ്ടസ്ഥമുദരവ്യാധിം സമ്പുഷ്ട്യാത്മസുഖഭായം
 നാഡീകപാഥം=മഹാഗോപ്യം=വൃദ്ധവൈദ്യാനുസമ്മതം

ദശമൂലം=കുമിഴ് (കമ്പിൾ) എന്നു ഭാഷ. കൂവളം,
 പാരിരി, പലകപ്പയ്യാനി, മുഞ്ഞ, കാരില, മൂവില, ചെറു
 വഴുതിന, വെൾവഴുതിന, തൈരിഞ്ഞിൽ, ബലാ=കുരുന്താ
 ട്ടി. ത്രിഫലാ=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക. യവാഷം=കൊ
 ടിത്തുവ. മരിചം=കുരുമുളക്. രാസ്സാ=അരത്ത. ഷഡംഗം=
 മുത്തക്ക, ചന്ദനം, ചുക്ക്, ഇരിടവലി, പറ്റപ്പം, രാമച്ചം.
 ജീരകത്രയം=ജീരകം, കരിഞ്ജീരകം, പെരിഞ്ജീരകം. യഷ്ടി=
 ഇ(എ)രട്ടിമധുരം. സുരദ്രുമം=ദേവതാരം. മുദ്ഗം=ചെറുപ
 യർ. പഞ്ചാംഗുലം=ആവിണക്. അജാജീ=അയമോതകം.
 (കരാശാണി) എന്നു ഭാഷ. കതകം=തരറാവരൽ. നിം
 ബം=വപ്പ്. ജീവന്തീ = അടവതിയൻ. ഇവക്കൊണ്ടുള്ള
 ക്ഷായം നാഡീപ്പിഴുവിടനയും ഇന്ദ്രിയസുഖത്തെയും
 ധാതുക്കളിലിരിക്കുന്ന രോഗങ്ങളേയും പുഷ്ടിരോഗം ഉദര
 രോഗം ചിത്തദ്രുമം ദേഹാസ്വാസ്ഥ്യം ഇതുകളെ ശമിപ്പി

കും. “മഹാന്തിയാതി മൂലാനി കാഷ്ടഗർഭാണിയാതിച
തേഷാമു വല്ലഭം ഗ്രാഹ്യം” എന്ന ഭാവപ്രകാശമതം
അനുസരിച്ച ഇതിൽ ദേശമൂലത്തിൽ പെട്ട അഞ്ചു മരുന്നു
കളുടെ അതായത് വലിയ പഞ്ചമൂലത്തിന്റെ കാതലൊ
ഴിച്ചു തൊലി ചേർക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. 12.

പച്ചിലപ്പെരുമാളാദി തൈലം.

പച്ചിലപ്പെരുമാൾ നല്ല കുരളേകഞ്ചദ്രവ്യം
വിഴിഞ്ഞതിരിൽ നീലിംവായപ്പെട്ടുപാത്രം തുകല്ലിതം
സിലമെണ്ണശിശുനാമു കപാലംരുദ്രിനാശനം.
ദുർവാ=കറുക. വീലി=അമരി. യഷ്ടി=ഇ (എ) രട്ടിമധു
രം. ഏലാദ്രം=ഏലാദിഗണം. ഇവ ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ
തൈലം ശിശുക്കളുടെ കപാലാരുസ്സിനെ ശമിപ്പിക്കും. 13.

ജംബീരലേപം.

ജംബീരനീരസംവിഷ്ണു മലമേകം പ്രലേപയേത്
സിദ്ധ്യാം നിർമൂലയേല്ലേപാദുർന്നിചര സാനകം.
മലം=കപ്പൂരം. രസോനകം=വെള്ളള്ളി. ഇവ നാര
ങ്ങവീരിൽ തേക്കുക. സിദ്ധ്യാം ദ്രു ഇതുകൾ ശമിക്കും. 14.

സ്തനീലേപം.

കള്ളിക്കഴുത്തു ചുട്ടുള്ള വെള്ളിരം നവനീതവും
ഗന്ധകേരസമംപിഷ്ടുപാ തേച്ചാലില്ല പുഴുക്കടി.
നവനീതം=പുതുവെണ്ണ. 15.

പ്രപുനാടബിജാദി ലേപം.

പ്രപുനാടബിജംതിശാതിംബപത്രം തഥൈവായോ
സൈന്ധവം തക്രപിഷ്ഠം
സഹാപത്രതോയേനവാപിഷ്ഠ മേതൽക്ഷണാദ്രു
ക്ഷുഷ്ണംഹരേത് സംപ്രഃലപാത്.

പ്രപുനാടബിജം=തകരക്കുരു. തിശാ=വരട്ടുമഞ്ഞൾ.
തിംബപത്രം=ആയുഃവപ്പില. അഭയാ=കടുക്ക. സൈന്ധ
വം=ജന്തുപ്പ. തക്രം=മോർ. സഹാപത്രതോയം=പുവ്വാകുറ
ന്തലതീർ. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ മോരിലോ പുവ്വാകുറ
ന്തലതീരിലോ അരച്ചു തേക്കുക. ദ്രുക്ഷുഷ്ണം ശമിക്കും. 16.

പാദകഷ്ണത്തിന്.

ഓടിച്ചുകത്തിസ്വരസത്തിലെണ്ണകാച്ചീട്ടു ശംഖാമൃത
തുത്ഥചന്ദ്രാത്
സചെഞ്ചിലീയം പൊടിച്ചെയ്യുകൂട്ടിക്കുഴമ്പു തേക്ക
ങ്ങു തുച്ചൊരീനാം.

ശംഖം=ശംഖ്. അമൃതം=ചിററാമൃത്. തുത്ഥം=മയിൽ
തുത്ഥം. ചന്ദ്രൻ=കപ്പുരം. സചെഞ്ചിലീയം=ചെഞ്ചിലു
ത്തോടുകൂടി. 17.

മുസാദി ലേപം.

മുത്തങ്ങാത്തൊലിതൻതീരിൽ അരച്ചതുരിശല്ലമായ്
കുറേശ്ശെതൊടുകിൽ ചോകും പെരുതാം മുളകാലിലെ. 18.

തൃമാദി തൈലം.

തൃമംതുരിതൃനൽക്കായം ഉള്ളിയെന്നിവ കല്ലുമാൽ
വളിച്ചെണ്ണ ചമച്ചിട്ട തുളിക്കിൽ പുഴുവില്ലതാം. 19.

തുളസിദ്രവയാദി തൈലം.

തുളസിദ്രവകുപ്പാം ചകിത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പാമസി
ഗുൽഗുലാദി കഴനിന്റെ മരുന്നുകൾ വികല്പിതം
ഗോമൂത്രസമിതംസിദ്ധം വെളിച്ചെണ്ണ തുളിച്ചിടൽ
വീണപോക്തമി സംഘാതം സക്ഷിരഞ്ചതുളിക്കിലും 20.

ത്രിഫലാകല്ലം.

ത്രിഫലാത്രിവൃതാദന്തി വചാകമ്പിലുകം തഥാ
സിദ്ധമഭിദഗവാമൂത്രൈ സർവ്വക്രിമിവിനാശനം.

ത്രിഫലം=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക. ത്രിവൃതം=
കൊന്ന, ദന്തിനാഗദന്തി. വാചം=വയമ്പ്. കമ്പിലുകം=
കമ്പിപ്പാല. ഇവ ഗോമൂത്രത്തിൽ അരച്ചു സേവിക്കുക.
ക്രിമി ശമിക്കും. 21.

വിഡംഗാദി കഷായം.

വിഡംഗതിർഗുണ്ഡയ്യഭയാവുകണ്ണീരസോനസൌ
ഭഞ്ജനതാഗരാബൈടു
പകുപാംബുധിംഗ്രഷണമുണ്ണുതിത്രം ക്രിമിർനിഹ
ന്യാന്ത്രിദിനപ്രയോഗാത്.

വിഡംഗം=വിഴാലരി. തിർഗൃണ്ഡി = കരതൊച്ചി.
 അഭയാ=കടുക്ക. ആവുകണ്ണി=ഘൃലിമുച്ചവിയൻ. രസോ
 തം=വെള്ളള്ളി. സൗഭജനം=മഞ്ഞപ്പൂവുള്ള മുരിങ്ങ. നാ
 ഗരം=ചുക്ക്. അബ്ദം=മുത്തങ്ങ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായ
 ണിൽ കായം, കുരുമുളക് ഇതുകളുടെ ചൊടി മേല്പൊടി
 യിട്ടു സേവിക്കുക. ക്രിമി ശമിക്കും. 22.

ത്രിഫലാദി ഗുളിക.

ത്രിഫലാവഹ്നിനിശാപാരന്തീമുകുളമളിരസവിഷ്ണുപ
 തൽഗുളികാമധുചീഡാകുഷ്ഠകിലം നാശയത്ത്വവിലം.

ത്രിഫലാ=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക. വഹ്നി=കൊ
 ടുവേലി. നിശാ=വരട്ടുമഞ്ഞൾ. പാരന്തീമുകുളം=തെച്ചി
 മൊട്ട്. അളിരസം=കഞ്ഞ (യൂണി) ണ്ണിനിർ. മേൽപറ
 ണ്ണെ മരുന്നുകൾ കഞ്ഞ (യൂണി) ണ്ണി തീരിൽ അരച്ചു
 ഗുളികയാക്കി തേയിൽ സേവിക്കുക. കുഷ്ഠം ശമിക്കും. 23.

തിംബാദി കഷായം.

തിംബാമൃതാബ്ദുധാന്യാക മാഷ്ടനിംബപപ്പ്തൈഃ
 വാശാപടൊലൈശ്ചക്രതം ക്ഷപഥം സ്തോടഹരംപരം.

തിംബം=ആയുർവല്ല. അമൃതം = ചിറാമുത്. അ
 ബ്ദം=മുത്തങ്ങ. ധാന്യാകം=കൊത്തമ്പാലയരി. മാഷ്ടം=ഉഴു
 ന്. ഭൂതിംബം=തിലവേപ്പ്. പപ്പ്തം = പപ്പ്തകപ്പല്ല്.
 വാശാ=ആടലോടകം. പടോലം=കാട്ടുപടോലം. ഇവകൊ
 ണ്ടുള്ള കഷായം വിസ്തോടത്തെ ശമിപ്പിക്കും. 24.

അഭയാകണാദി കഷായം.

അഭയാകൺകാളശാകന്തിത്രിവൃദരണ്ഡപുനൻ
വരംശ്ലിവില്ലെപട
ഗുഡധിംഗുപട്ടൽകട കഷായം പവനാദീനൻ
ലോമയത്യശേഷാൻ.

അഭയാ=കടുക്ക. കണാ=തിപ്പലി. കാളശാകം=കര
വേപ്പ്. ദന്തി=താഗദന്തി. ത്രിവൃത്=ത്രികാല്പക്കൊന്ന.
ഏരണ്ഡം=ആവിണക്ക്. പുനൻവം=തമിഴാമ. വിലപം=കൂ
വളം. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ശർക്കര, കായം,
ഇന്ദുപ്പ് ഇതുകൾ മേല്പൊടി ചേർത്തു സേവിക്കുക. വായു
വികാരത്തെ ശമിപ്പിക്കും. 25.

ദുരാലഭാദി കഷായം.

ദുരാലഭാനാഗരവിലപവത്യാ കണാവിഡംഗാഗ്നി
യവാതികാഭി
ഗുദാംകുരാഭോമകഗുല്മശുലബ്ലിയാഗ്നിസാദാൻ
വിനിഹന്തിസദ്യഃ.

ദുരാലഭം=കൊടിത്തൂവ. താഗരം=ചുക്ക്. വിലപം=
കൂവളം. പത്യാ=കടുക്ക. കണാ=തിപ്പലി. വിഡംഗം=
വിഴാലരി. അഗ്നി=കൊടുവേലി. യവാതികാ=ജീരകം.
ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം അർസ്സ്, അരുചി, ഗുല്മം,
ശുലം, ബ്ലിഹ, അഗ്നിമാന്ദ്യം ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 26

വീരഭദ്രിഗുളിക.

തു ഘംതുരിശുപാഷാണമിരസം ചാലിയംശിലാ
നീലംജനനതാത്വയ്യേഷുഗുളികാ വീരഭദ്രികാ
ഗുഞ്ജാപമാമിമാംലിംഹ്യന്നവനീതനഞ്ജിത്തിമാൻ.
ശിലാ=ശുദ്ധമെയ്യ മനഃയാല. പനി ശമിക്കും 27.

ഗൈരികമുണ്ണം.

ഗൈരികാംജനമുണ്ണന സമ്മർദ്ദാഭ്രംഗമാചരേത്
ശിരോരോമം ഭവിച്ചിടും ശിശുക്കൾക്കുണ്ണവ്യംകൈടും.
ഗൈരികം=കാവിമണ്ണ്. അഞ്ജനം = ധ്രുവതോഞ്ജ
നം. തലയിൽരോമമുണ്ടാവുകയും മുട്ട ശമിക്കുകയും
ചെയ്യും. 28.

ഉശീരാദി കഷായം.

ഉശീരജംബപാമ്ര ചടപ്രദാരാഹൈഃ കപാമോരസോ
വാ മധുസംപ്രയുക്തഃ
പിംബജപരമർദ്ദതിസാരതൃണ്ണാ ബാലസ്യമൂർച്ഛാ
മചിഹന്തിസദ്യഃ.
ഉശീരം=രാമച്ചം. ജംബു=ഞാഴിക്കരണൻ. ആമ്രപ്രരോ
ഹം=മാവിൻതളിർ. ചടപ്രദാരാഹം=പേരാലിൻ തളിർ.
ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായമോ സ്വപരസമോ തേൻ ചേർത്തു
സേവിക്കുക. ജപരം, മർദ്ദി, അതിസാരം, തൃണ്ണ കുട്ടികൾ
ക്കുണ്ടാവുന്ന മോഹാലസ്യം ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 29.

വിലവാദി ക്ഷായം

വിലപസിദ്ധംപരോലാജൈഃ ശിശുരദൃതി സാരണത്.
സക്ഷൗദ്രമതി സാരംപ്ലം ബാലാന്താനുവിശേഷതഃ

വിലപം=കൂവളം. ലാജം=മലർ. ക്ഷൗദ്രം=തേൻ. കൂവളക്ഷയായത്തിൽ മലർപ്പൊടിയും തേനും ചേർത്തു സേവിക്കുക. കുട്ടികൾക്കുണ്ടാവുന്ന രദൃതിസാരങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. 30.

നാല്പാമര തൈലം.

നാല്പാമരക്കുരുന്തോടു ദുർവാഃഗോജീഹ്വായം തഥാ
പപ്പടഞ്ച പിഴിഞ്ഞുള്ള വെള്ളത്തോടു സമംപയഃ
വീഴ്ത്തിക്കുറുകിയാജ്യംതാൻ എണ്ണതാൻകൂട്ടിമലഥ
തേയ്ക്കുമൽ പഞ്ചവല്ലാദിതേക്കിലുംപോംവിസപ്പകം.

ദുർവാ=കുറുക. ഗോജീഹ്വാ=കൊഴുപ്പ്. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകളുടെ തീരിൽ അത്ര പലം പകൻ എണ്ണയൊന്നെയോ ക്വാച്ചി തേക്കുക. പഞ്ചവല്ലാദിയോ ആവാം. വിസപ്പം ശമിക്കും. 31.

നാളികേര തൈലം.

നാളികേരവിമിശ്രണഘൃതമണ്ഡേന കല്ലിതം
പരിഷേകാൽക്ഷിണോത്യശ്രചിസപ്പമനിലോദ്ഭവം.

ശുദ്ധജലത്തിൽ അല്പം നൈ പകൻ കടഞ്ഞെടുത്തു അതിൽ നാളികേരപ്പാലം ചേർത്തു ശരീരത്തിൽ തേക്കുക. വാതവിസപ്പം ശമിക്കും. ഇതിൽ ശുദ്ധജലത്തിൽ നൈപ

കുൻ കടഞ്ഞെടുക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിലാകുന്നു "ഘൃതമണ്ഡ" ശബ്ദപ്രയോഗം എന്നാണു വാക്യാന്തർഗ്ഗതദേവതൃപ്പാദങ്ങളിൽനിന്നും ഉപദേശിച്ചു തന്നതു. ഘൃതമണ്ഡശബ്ദത്തിന്നു ഓഷധി നിഘണ്ടുവിൽ ചെറുപ്പപ്പുഴു എന്നു ഭാഷ കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതെടുക്കുന്നപക്ഷം നാളികരപ്പാലിൽ അതു അരച്ചുകലക്കി കാച്ചിയരിച്ചു തേക്കുക എന്നു ധരിക്കേണ്ടിയും വരും. 32

ഏലാദിമുണ്ണം.

ഏലാശാതം ഷുകാമുണ്ണം ശിശോദ്വ്യാന്വധുപ്ലതം
മൂത്രകൃശ്ലാപയം തദേത ക്ഷീരം ഗോക്ഷോസാധിതം.

ഏലം=ഏലക്കായ. ശാദം=ഷുകം=നാൽക്കരണ. ഇവയുടെ മുണ്ണം തേനിൽ കഴച്ചു സേവിപ്പിക്കുക. കുട്ടികൾക്കുണ്ടാവുന്ന മൂത്രകൃശ്ലം ശമിക്കും. അതുപോലെ തന്നെ തൈരിഞ്ഞിൽ കഷായത്തിൽ പാൽ ചേർത്തു പാൽ കഷായമാക്കി സേവിച്ചാലും മേൽപറഞ്ഞ ഫലം കിട്ടും. 33.

മഞ്ജിഷ്ഠാദി തൈലം.

മഞ്ചട്ടി മഞ്ഞൾദ്രവയകോലരക്കം
മനോലയം. പൊന്നരിതാലമെല്ലാം
മുണ്ണിച്ചതേൻ നെയ്യോടു തേക്കു പുണ്ണിൽ
ഒപ്പിച്ചു പുൺ വന്നു നിറഞ്ഞുകൂടും.

തൃതമാദിതൈലം.

തൃതമാദിതൃപാചോരണി കടുക്കാ ചെഞ്ചിലീയവും
പൊടിച്ചമുരുകൈലാട്ടാം തുളിച്ചാൽവ്രണരോപണം. 35.

പച്ചിലപ്പെരുമാളാദി തൈലം.

പച്ചിലപ്പെരുമാൾ പച്ചമഞ്ഞൾ പേച്ചരപിച്ചുകും
പപ്പടം പത്തുപുഷ്പഞ്ചപയ്യാതനൊച്ചിനീലിയും
പടോലം പേവുപുല്ലാണിപുത്രഞ്ചരിയവില്ലൊരി
പൂക്കാഞ്ഞച്ചി മുരിക്കുങ്ങുണ്ടെടുങ്ങോടു ത്രിപാദിയും
വേപ്പുമായൂരികമിവ ചതച്ചിട്ടു പിഴിഞ്ഞതീർ
മഞ്ചട്ടിയപ്പിനന്നാറി മഞ്ഞൾദവദം കടുക്കയും
തൃതമാ നാല്ലാമരംശബ്ദ മുട്ടകാരങ്ങൾ യുക്തിതഃ
കൂട്ടിട്ടിതുമതിലോത്മാദി പകപാറ്റപ്പുഴുണാപഹം.

പേച്ചരം=കടുച്ചര. ദശപുഷ്പം. നീലി=അമരി. ത്രിപാദി=
നീലമ്പരണ്ട. മായൂരി=ചെറുകടലാടി. തിലോത്ഥം=എ
ള്ളെണ്ണ. മേൽപറഞ്ഞ പച്ചമരുന്നുകളുടെ തീരിൽ മഞ്ചട്ടി
മുതലായ മരുന്നുകൾ കല്ലം ചേർത്തു എണ്ണ കാച്ചിത്തോച്ചാ
ൽ ട്രാഷുവ്രണങ്ങൾ ശമിക്കും. 36.

ഏകനായകാദി തൈലം.

ഏകനായകകല്ലാസ്ത്രം പനിച്ചിരജനീരസ
ചമയ്ക്കുമെണ്ണതേക്കിൽപാം കരപ്പൻപാനതോപിവാ
രജനി=മഞ്ഞൾ. പനിച്ചി ഇതുകളുടെ തീരിൽ ഏക

നായകത്തിന്റെ തൊലി കല്ലം ചേർത്തു എണ്ണ കാച്ചിത്തേക്കുക. കരപ്പൻ ശമിക്കും. 37.

നിശാഘൃതം.

പച്ചമഞ്ഞൾപ്പുളിയാരൽ തൃത്തയും
തെച്ചിവേരപിചപൂവുതുവതീർ
പിച്ചകത്തില കടുക്കകല്ലമായി
വെച്ചുമോത്തുഘൃതമാന്തരവ്രണൈ. 38.

മുലമേൽ തേപ്പാൻ.

മൂത്തോരു കൂവളത്തിന്റെ വേരച്ചുമുലക്കുമേൽ
തേച്ചുവായിൽ കൊടുത്താൽപോം പോക്കുമോക്കാ
നവ്യം ശിശൗ. 39.

മൃതലതാദി കഷായം.

മൃതലതാകരുശൗഷധമുസ്മാ കൂവളവേരോടുലാജയവാഷം
ജീരകമെന്നിവകൊണ്ടു ശൃതംവാപോക്കിനു ബാലനു
നന്നുഘൃതംവാ.

മൃതലതാ=മാവിൻതളിർ. രുക=കൊട്ടകം. ഔഷധം=ചുക്ക്. മുസ്മാ=മുത്തങ്ങ. ലാജം=മലർ. യവാഷം=കൊടിത്തൂവ. ഇതുകൾ കഷായമായൊ ഘൃതമായൊ ഉപയോഗിക്കുക. കുട്ടികൾക്കുണ്ടാവുന്ന അതിസാരം ശമിക്കും. 40.

വിപ്ലവീലോമം.

തേന്തുതിപ്പലിയും തേനും മാത്രയാലിഹതഃശിശോഃ
ഗാത്രശോഷഹരം കാസാന്താപ്തതാന്താളിലിയം 41.

ശുണ്ഠിവില്വാദി കഷായം.

ശുണ്ഠിവില്വബലാകാമം സാജ്യം സങ്കീരമേവവാ
പ്രചിഞ്ചത് സദ്യശ്ചലഷ്ടഗഭിണിജിരകാമ്പിതം.

ശുണ്ഠി=മുക്. വില്വാം=കൂവളം. ബലാ=കരുന്നാട്ടി.
ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ജീരകം മേല്പൊടി ചേ
ഞ്ഞാ റൈ ചേർത്താ സേവിക്കുക. പാൽകഷായമായിട്ടു
സേവിക്കുകയുംമാം. ഗഭിണികളുടെ എല്ലാ വിധം ശുലക
ളും ശമിക്കും. 42.

പുഷ്പിപർണ്ണാദി കഷായം

പുഷ്പിപർണ്ണിബലാവശാതിയ്ക്കു വാതരക്തവർണ്ണനത്
ഗർഭിണയാഃകാമിലാപ്തം ചമരിന്നരോഗസമനപിതം.
വാതരക്തംപ്രശമയേത് ശ്വാസകാസഞ്ചദാരുണം.

പുഷ്പിപർണ്ണി=മുവില. ബലാ=കരുന്നാട്ടി. വാശാ=ആ
ടലോടകം. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം ഗഭിണികളുടെ ര
ക്തവർണ്ണം ചമിന്നരോഗത്തോടുകൂടിയ കാമില,വാതരക്തം,
യോകരമായ ശ്വാസകാസം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. 43.

ഇത്തിണാവലാദി കഷായം.

ഇത്തിണാവൽവടാശ്വത്ഥപത്രം നൽതൈരിലാപിഞ്ചേത്
പറച്ചുണ്ടയുമമ്പാഴം പാച്ചോറിഞ്ഞാലി താതിരി.

ഏകദിഃകഷായംഗഭിണ്യം പാടൊഴിക്കുംതു ഷോഭകൈ.

വടം=പേരാൽ. അശ്വത്ഥം = അരയാൽ. തുഷോഭ
കം=അരിക്കാടി. ഗഭിണിയുടെ പാട് മാറും. 44.

മാഷകല്ലം.

മാഷം പാലിലർച്ചിട്ടു പാലുമാജ്യമുമായ്പിഞ്ചേത്
താരിഗർഭമാസ്രാവ ശാന്തഃയപരമം ഹിതം.

മാഷം=ഉഴുന്ന്. ആജ്യം=നൈ. സ്ത്രീകളുടെ ഗർഭസ്രാ
വം ശമിക്കും. 45.

രോഹിണി കല്ലം.

രോഹിണികല്ലസംയുക്തം നവീതംനവാഘൃതം
പാനലേപനഃയായോജ്യം ബാലാനാംപിത്തജ്ജപരം.

രോഹിണി=കടുകരോഹിണി. നവനീതം = പുതുവെ
ണ്ണ. ഘൃതം=നൈ. കുട്ടികൾക്കുണ്ടാവുന്ന പിത്തജ്ജപരം
ശമിക്കും. 46.

അശ്വത്ഥമരതൈലം.

അശ്വത്ഥപത്രമുതും പിഴിഞ്ഞുള്ളോരു വാരിയിൽ
ഘൃതദിഗ്യരംനല്ല ചന്ദനം കഭളിപ്പുഴം
കല്ലുമായ്പാലുചേർത്തു ഗഭിണീജപരനാശനം.

അശ്വത്ഥപത്രം=അരയാലില. അമൃതം=ചിററാമൃതം.
ഗഭിണികൾക്കുണ്ടാവുന്ന ജപരം ശമിക്കും. 47.

വിലവാദി കഷായം.

മിക്കായംവിലപഞ്ചലയോരംഭിക്ഷീരാവശേഷിതം
സഫലാജപുനർവാർകകപാഥം ക്ഷീരമതിരം പിഞ്ചേത്
ശോഫോദാവന്തഗുല്മാൾഭി ശാന്ത്യത്വംഗഭിണിയിശി.

വിലപം=കൂവളം. ചെലം=കുറുന്താട്ടി. ലാജം=മലർ.
പുനർവം=തമിഴാമ. ആർകം=ഇഞ്ചി. ക്ഷീരം=പാൽ.
ഗഭിണികൾക്കുണ്ടാവുന്ന എക്കിട്ടം, ശോഫം, ഉദാവന്തം,
ഗുല്മാം, അൾസ്സ് ഇവ ശമിക്കും. 49.

വഷാഭോദി കഷായം.

വഷഃശൂലനിഷ്കപാഥം സപ്തതംഗുഡസംയുതം
ഗഭിണീപായയേദേതേജ്ജോ ഫോദാവന്തനാശനം.
തമിഴാമക്ഷായത്തിൽ നെയ്യും ശർക്കരയും മേല്പൊടി
യിട്ടു കുടിക്കുക. ഗഭിണികളുടെ ശോഫം ഉദാവന്തം ഇവ
ശമിക്കും. 49.

അപരാസംഗത്തിനും.

നന്മുല്ലവേരമിന്ദുപ്പം കൂട്ടിക്കാടിയിലാപിഞ്ചേത്
വയററിന്മൽ തമാതേക്കിൽ ചത്തപിള്ള പുറപ്പെട്ടും. 50.

ശുണ്ഠിരജന്യാദി കഷായം.

ശുണ്ഠിരജനിബലാന്താം നിഷ്കാമം തൈലഘൃതലളിതം
പ്രഥമമണിവിഞ്ചേത്സൂതാ കോഷ്ഠാചിശുദ്ധ്യന്തിശമ
നാത്ഥം.

ശുണ്ഠി=ചുക്ക്. രജനി=വരട്ടമഞ്ഞൾ. ബലം=കുറുത്താട്ടി.
ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം എണ്ണയും നെയ്യും മേല്പൊടി
ചേർത്തു സേവിക്കുക. പ്രസവിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ത്രീകളുടെ കോ
ഷ്ഠശുദ്ധി വരികയും വേദന ശമിക്കുകയും ചെയ്യും. 51.

ബലാവിലപാദി കഷായം.

ബലാവിലപത്രതംതോയം സപ്തിസൈലം ഗുഡാന്വിതം
പ്രചിഞ്ചേത് ദ്വാദശാഹന്തു സൂതികാസൂതികാമൃതം

ബലം=കുറുത്താട്ടി. വിലപം=കൂവളം. ഇവകൊണ്ടുള്ള
കഷായത്തിൽ നെയ്യ്, ശക്കര, എണ്ണ ഇവ മേല്പൊടി
ചേർത്തു പത്രങ്ങളു ദിവസം സേവിക്കുക. പ്രസവിച്ചിരിക്ക
ുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് ഏറ്റവും ഹിതം. 52.

നൊങ്ങണാപുല്ലാദി തൈലം.

നൊങ്ങംപേർപുല്ലു കത്തിസപരസമിരഗുണം
കാടിയും നാനടങ്ങാൻ
കൂട്ടിത്തൈലംമിളിതപാരവിബുധദിവസേ
വെന്തരിച്ചിട്ടുദ്യുഃ
ഇഴാറില്ലാപുക്കനാളെ പരകുക സുഖമേ
ഗഭിണീ ചോറിണങ്ങാൻ

നോവിഃപ്ലവേരിനൊട്ടം പുനരപിമടിയ-
ജ്ജിന്നിമീതെ പ്രയത്നം.

53.

മൂത്രരോഗത്തിന്നു്.

ഞൈരിഞ്ഞിൽമുളുളും തലനീളിടവരും
പുനന്നുവംവെള്ളരിമുചിലാവേർ
ഇവറിലോരോന്നു പിഞ്ചെടിയുന്നിർജ-
ലേസിതാവ്യഞ്ചവരീരസേവാ

54.

ദോഷപ്രയാദി കഷായം.

ദോഷപ്രയക്ഷ്യാവരിതൈല്ലമകോപകല്പ്യുണ്ണീശതാവരി
ഞൈരിഞ്ഞിലുമാരിലാച
ജീവന്തിമുചിലയമിട്ടു പചിച്ചതോയം
മൂത്രമയേഷ്ചാഹിതം തപവിമമ്വേധയെ.

55.

മൂത്രരോഗത്തിന്നു.

ന്താറിൻ തെളിഞ്ഞ ജലവും തിലതൈലവും
ചേർത്തൊരം മുഴുപ്പിലുരസിട്ടു കടഞ്ഞുനാളെ
മരൊന്നുമില്ലിതിനു തുല്യമടച്ചുമൂത്രം
വാററിപ്പതിന്നു ഭുചിശീതകരം പ്രഭാവായ്

56.

അയവിന്നു്.

ഞെട്ടാഞെടുങ്ങുമുതുപച്ചനിശാവഴുക്കാത്തോലും
പ്രസാരിണിവരീകരകാചതുല്യം.

കത്തിപ്പിഴിഞ്ഞു കളിപ്പഴംസെന്ധവാദ്യം
വെണ്ണക്കുഴമ്പയവിനോറവുമുത്തമം താൻ 57.

ചന്ദനാദി ഗുളിക.

ചന്ദനദ്രവലാക്ഷാചകതകം പീതരോഹിണീ
ഗൈരികം മുക്തജാതീ ഇരഷ്ഠക്പുരസംയുതം
തൈച്ചിപ്പുഷ്പരസപിഷ്ഠമക്ഷിജാതാമയാൻജയേത്

ചന്ദനദ്രവം=ചന്ദനം, രക്തചന്ദനം. ലാക്ഷം=അ
രക്കം. കതകം=തോറമ്പരൽ. പീതരോഹിണീ = പീതർ
മണി. ഗൈരികം=കാവിമണ്ണ്. മുക്തം=മൊട്ട്. ജാതീ=പി
ച്ചകം. ഇവ തൈച്ചിപ്പുവിൻതീരിൽ അല്പം കപ്പുരവ്യം ചേ
ർത്തു ഗുളികയാക്കി കണ്ണെടുക്ക. നേത്രരോഗം ശ
മിക്കും. 58.

മമ്മക്ഷാഭേതിൻ.

ഏരണ്ഡക്കുരുക്കോപതന്നിലതിലംഭൂർവാവരീപത്രവ്യം
ക്ഷീരചിറമുതം പ്രപേഷ്യതവതിതംചേർത്തുലിംപേദിഹ
സമൃദ്ധാരകഴമ്പൊടൊണ്ണകടിതീരേഭിശ്ചനാല്പത്തുനാളി
മ്മമ്മങ്ങരമുറിഞ്ഞവട്ചിതമായ്കല്പിക്കു രക്ഷാക്രമം.

ഏരണ്ഡം=ആവിണക്കം. തിലം=ഏളി. ഭൂർവാ=ക
രുക. വരി=ശതാവരി. 59.

പനികം.

നാൽകഴഞ്ചിഹകട്ടകുചുക്കുരണ്ടാറു ചിററമുതുമാട്ടു
വെന്തനീർ
തീക്കുമാശുരലവസവുപനിം ചേക്കിലാമിഹത്രികാലു
കൊന്നയും. 60.

മർച്ചീഡസ്ത്.

ജീവന്തിവർകഷായത്തിൽ ചന്ദനം കല്ലമിട്ടുതൈ
പാലുമായ് വെന്തുതക്കീടിൽ മർച്ചീഡാഹരംപരം. 61.

മരൊന്നം.

ജീവന്തിവേർ കരകയും കരുവിക്കിഴങ്ങും
കോപാവരി ചുരലതാപഴവെള്ളരിയ്ക്കു
ഏഷാഠസൈമധുകചന്ദന ജീരകൈസ്സം-
യുക്തംസദൃശമിതുമർച്ചഹരംപ്രകൃതം.

അടവതിയൻതീർ, കരകനീർ, കരുവിക്കിഴങ്ങിൻ
തീർ, കോപനീർ, ശതാവരിനീർ, പഴംവെള്ളരിയ്ക്കുനീർ,
ഇരട്ടിമധുരം, ചന്ദനം, ജീരകം, പാൽ തൈ മർച്ചക്ഷോഭം
ശമിക്കും. 62.

മുറിവിനം.

വെട്ടിന്നു വെള്ളിയില ഇഴർമ്പന്തനെൻറകൃന്ദു
കൊട്ടക്കുരുന്നുമുറിപൂവ്കമാം പരുത്തി

മത്സ്യാക്ഷിയുംവരിയുമെന്നിതിലൊന്നു പിഷ്ടുപാ
കെട്ടിടുതോയരഹിതം നവനീതയുക്തം. 63.

ശാരിബാദിഘൃതം.

നന്നാദീ നീക്കിഴങ്ങുംമധു കമലയജം കുഷ്ഠതാല്പാമരാണാം
മൊട്ടും രാമച്ചുമെന്നങ്ങിയ പരിചൊടരച്ചിട്ടു പാലോടുകൂടി
ഓട്ടുതോയെ വിചകുപം ഘൃതമിതി സകലാൻ
മർമ്മസംസ്ഥാൻ വിസപ്പ്യാ-
നണ്ണാൻഓഷ്ഠവൃണാനപ്യപഹരതി ബലാൽ സപ്പിദരതന്ന
രാണാം.

മധുകം=ഇരട്ടിമധുരം. മലയജം=ചന്ദനം. കുഷ്ഠം =
കൊട്ടകം. ഓട്ടുതോയം=കുറുകനീർ. ഈ ഘൃതം മർമ്മങ്ങ
ളിലിരിക്കുന്ന വിസപ്പും, ഉണ്ണും, ഓഷ്ഠവൃണം ഇവയെ ശമി
പ്പിക്കും. 64.

വീക്കത്തിന്നു തേപ്പ്.

വേട്ടാളൻപുര ചന്ദനങ്ങൾകടകം നന്നാദിയും പപ്പടം
വേപ്പിൻതോൽ കുടജതപചം മധുക്വം തൈട്ടാതൈടുങ്ങി
ക്ഷുഭവർ

നീത്രരീലേമാവിണക്കുരുവതും രാമച്ചവും മഞ്ഞളും
കൂട്ടിടാമിരുവേലിയെന്നിവയമാസ്ഥാനംതു വീങ്ങുംവിയെഴ.
കുടജതപക് = കുടകുപ്പാലവേരിൻതോൽ. മധുകം=
ഘൃതമധുരം. ഇക്ഷു=കരിമ്പ്. 65.

മരൊന്നം.

നാല്പാമരാദിവാക്രൂട്ടി പുഴുങ്ങുന്നവയൊക്കെയും
എണ്ണയൊരതേനുമായ് തേക്കാം ചിലഭാഗെ ചിലക്കുപി 66.

മരൊന്നം.

ഉമ്മത്തിൻറഫലാതിബീജരഹിതാന്യഞ്ചാരതേങ്ങാചിര-
ച്ചുള്ളിൽ ചത്തു നിറച്ചു ചുതലനീളി വല്ലി ചുറ്റിട്ടുവ
തേങ്ങാപ്പാലൊടുവെന്തു ചെഞ്ചിലിയ സിന്ധുതമങ്ങൾ
കൂട്ടിട്ടര-
ച്ചുപ്പംവെണ്ണയുമായ് കുഴമ്പിതഖിലം പോക്കുന്നു വീക്കമ
യാൻ.

അഞ്ചാറു ഉമ്മത്തിൻകായ് കുരുവൊഴിച്ചു ഒരു തൊണ്ടി
ൽ നാളിഃകരം ചിരച്ചുതിറച്ചു തലനീളി വല്ലി ചുറ്റിക്കെട്ടി
നാളിഃകരപ്പാലിൽവെന്തു, ഇന്തുപ്പു, ചെഞ്ചിലിം ഇവ
ചേർത്തു വെണ്ണചേർത്തിച്ചു (ഉരസി) തേക്കുക. ശോഥം
ശമിക്കും. 67.

മർമ്മക്ഷോഭത്തിന്.

നിലമ്പരങ്ങളും പാടകിഴങ്ങും പാലിനാൽ പിടമ്പത്
മർമ്മപീഡയ്ക്കെല്ലാം പോമുരുമർമ്മം വിഃശേഷനേ. 68.

തേരാമ്പാലിളനീരിൽ പാലിലത്തിജലത്തിലും
കുടിക്കാം മർമ്മപീഡയാം ഭൂനിംബം തേങ്ങനീരിലും

ഇതിൽ കിരിയാത്തയുടെ പേരായ ഭൂനിംബ ശബ്ദത്തിനു മർമ്മക്ഷോഭപ്രകാരണമായതുകൊണ്ടു പുത്തരിച്ചുണ്ടു എടുക്കുന്നതായിരിക്കും ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി വരിക. 69.

പതിക്കുംമർമ്മപീഡക്കും പാലിൽ പുവ്വാക്കുരന്തല പിഴിഞ്ഞിട്ടു കുടിപ്പിക്കി ലൊഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു കാണമിതു. 70.

മുത്തങ്ങാക്കുന്ദവുംപാലും കൂട്ടിവെത്തിട്ടുപായയേത് മുറിവുള്ളതൂണാപിന്നെ പനിക്കാക്കാനവും നയി. 71.

മുത്തങ്ങാപപ്പടംചുക്കും മാലേയമിരുവേലിയും രാമമൂമിവകൊണ്ടുണ്ടാം പാക്യംമർമ്മജപരാപഹം. 72.

പൊന്നാങ്ങാണികഴുത്തും ചെറുപയറമുതും നെല്ലിയും
ചന്ദനത്തി-
ന്നുള്ളും ജീവന്തിവേരും പുനരരിയചരീകന്ദവും പാലുമായി
തന്നായ്വെക്കുംകഷായം മുറിവിനുപനിയും വീക്കവും
നോവുമരണം

വന്നീട്ടുന്വാഹം കുടിക്കാം ഘൃതസഹിതമെടോ കാൽമിലേ
(കാമില) കേരൈനന്തു. 73.

പാൽകൂട്ടിട്ടുഷഡംഗവും ഘൃതയുതം തദ്വദവരീകന്ദവും
നാഴിപ്പാലിനനാലിരട്ടി വിപചിച്ചെട്ടൊന്നു ശേഷിച്ചതിൽ
ചിങ്ങപ്പകുനീതായുതം പരകിതാൽമർമ്മങ്ങളൊന്നികലും
പിഡിപ്പിലമുറിഞ്ഞുവക്കിയു വിശേഷാൽ ഗുല്ഫമർമ്മം
പഹം. 74.

പൊന്നാങ്ങാണിയുടെ വേരും ചന്ദനം കോപവേരവി
ജീവന്തിചർ ചരീകന്ദുമരീഃ പാക്യഞ്ചമർമ്മസു.

ജീവന്തി_അടവതിയൻ. വരീ_ശതാവരി. ഇവ കഷ്ടാ
യം വെച്ചു സേവിക്കുക. മര്മോപദ്രവം ശരിക്കും. 75.

വെളുത്തവെള്ളിയിലയും കൊഴുപ്പതിരുതാളിയും
കാട്ടുമല്ലഭലംകോപയിലയും തേക്കുവെണ്ണയിൽ
മുലപ്പാൽ വെണ്ണയുംകൂടിത്തലക്കങ്ങു കഴമ്പിടാം
എണ്ണയും നെയ്യുമായ് ദേഹെധാരയാം പാരമാകിലോ. 76.

കള്ളികാരസ്തരയോഃ പഴമുതിർന്നീർ കുരിക്കുനിർമലരം
തലയിൽപൊതിയാൽപിത്തം ചൂട്ടുംപോം മർമ്മ
പീഡയ്ക്കു്. 77.

ശതാവരീദ്രു്കൊഴുപ്പനീരും തണുത്തനീരോടിച്ചുനീരുപാലും
കഴച്ചുനെച്ചോടരനിർകഴവെന്നിതിനുപേർ നന്നിതു
മർമ്മവേധം.

77ഉം 78ഉം യോഗത്തിലെ ക്രിയകൾ തല പൊതി
യാനുള്ളതാകുന്നു. 78.

ചതുശ്ശീതത്തിലേഴ്വട്ടം കടഞ്ഞിടുന്ന നെയ്യുമാം
ആരനിരിലുമുണ്ണും കടഞ്ഞിട്ടു കഴമ്പിടാം

ചതുശ്ശീതം ഏവയെന്നു 83_ാം പദ്യംകൊണ്ടു വിവ
രിക്കും. ആരനിർ=ഗാഗാജലം. 79.

ചതുശ്ശീതത്തിൽ നൈപാതിപാതിയും നവനീതമായ്
കടഞ്ഞുജലകന്ദേന തേച്ചാലുണ്ണാദീപാം ക്ഷണാത്.

ജലകന്ദം=താമര മുതലായതുകളുടെ കിഴങ്ങ് 80.

നവരത്തണ്ഡുലംകൊണ്ടു കഞ്ഞിവെച്ചിട്ടു പാളയിൽ
വെച്ചുച്ചുപിരുന്നാൻ തേക്കും ധാരയാമുണ്ണുമേര
കിൽ. 81.

കയിവൃട്ടവളം പാലും കൂട്ടിയാമാരനിരിലും
ചതുശ്ശീതത്തിലായുക്ത്യാ കൊള്ളാമന്ത്രോന്യമൊക്കവൈ.

കയിവ്നെക്കുറിച്ചു ഇവിടങ്ങളിൽ കപ്പച്ചീയെന്നു
പറഞ്ഞുവരുന്നു. 82.

ചതുശ്ശീതം.

ലക്ഷ്മീതാളി വരീപത്രവുമുതുകൊഴുപ്പതിനാലന്യപക്ഷേ
കോപാവെള്ളിയിലാഞ്ഞിദ്രല കരകകളേവം ചതുശ്ശീത
മാഹുഃ

പാച്ചോറിദ്രുവ്കാരസ്താദലമമുതെന്നേവമാഹുഃ
പരേതത് കാഞ്ചുചാത്യാൽ കഴമ്പിനപിതിലജവിധൗ
സേചനെയോജനീയം.

ദേവതാളി, ശതാവരി, ചിറാമുത്, കൊഴുപ്പ ഇതു
കുളാ കോപ, അഴിഞ്ഞിൽ, വെള്ളില, കരക ഇതുക
ളോ പാച്ചോറി, കരക, കാഞ്ഞിരത്തില, ചിറാമുത്
ഇതുകളോ ആവാം. 83.

നാല്പാമരഞ്ഞാലി പചിച്ചജലകടഞ്ഞി
ട്ടുണ്ടായ നൈമുറിവിന്ദരറവു മുത്തമംതാൻ
നന്നായ്തണുത്തജലകുംഭഗതം തുതന്നെ
മമ്ബവ്യമാദിയൊഴിയും പൊതിയുന്നതാകിൽ. 84.

ആന്ത്രശുദ്ധസ്തു.

മുക്കുജീരകമുഴിഞ്ഞുകായൽതൻ പത്രമിട്ടു കപമിതംജലം
പിബേത്

വെക്കമാവിണജമെണ്ണമല്ലൊടിം തക്കമേയൊഴിയു മാത്ര
ശുദ്ധയും.

ഇതു കൂടെ കഷായം വെച്ചു ആവിണക്കെണ്ണ മേല്പി
ടി ചേർത്തു സേവിക്കുക. ആന്ത്രം ശമിക്കും. 85.

മരൊന്നം.

നീലിമൂലംസമം പിഷ്ടപാപി ബേതൈലസമനപിതം
ഇഷ്ടദണ്ഡംസതൈലതു കാർപ്പാസിപരജംരസം

അമരിവേരരച്ചു എണ്ണയിൽ സേവിക്കുകയോ പര
ത്തിയിലനീർ എണ്ണയിൽ സേവിക്കുകയോ ചെയ്യൂ. ഇളം
ചുട്ടുണ്ടായിരിക്കണം ആന്ത്രശുദ്ധം ശമിക്കും. 86.

ആന്ത്രശുദ്ധകം.

സമൂലാമരീംകപാത്വ്യതന്മൂലാലപികല്ലിതം
ചമച്ചെണ്ണകുടിച്ചാൽപോമല്ലൊഴെശുദ്ധമാത്രജം 87

പിരകിന്റെ കരുന്നിൻനീർപിബതാംപാതിയെണ്ണയിൽ
വെതുമ്പിപ്പട്ടച്ചുണ്ണാഡ്യം ശമയത്യാത്രജാൻശഭാൻ. 88.

ഉള്ളികുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞുള്ളതീരുമരണ്ഡതൈലവും
ഉഴിഞ്ഞാതീരമൊന്നായി കുടിച്ചാലാത്രതാശനം. 89.

ചുക്കുകായമയമോതകമുപ്പോടുള്ളിതിപ്പലിയരച്ചുകലക്കി
നാളിടുകരഘൃതമോടുതണുത്താൻതീരുവുദ്ധിതൂനിശുദ്ധ
ഏതപിടവത്. 90.

പ്രസാരിണീമോരടശക്രവല്ലി
കുഞ്ചേരദൃഗ്വിശ്വകലതമശിശ്രുഭീഃ
പുനന്വാദ്യൈർവിനിഹന്തിപാക്യ
മേരണ്ഡതൈലതച മുഷ്ടവൃദ്ധിം.

മോരടം=പരികരവ. ശക്രവല്ലി=ഉഴിഞ്ഞ. കുഞ്ചേര
ദൃക്=കഴഞ്ചിക്കര. വിശ്വം = ചൂഷ്. കലതം=മുതിര.
ശിശ്രു=മുരിങ്ങ. പുനന്വം=തമിഴാമ. ഇവകൊണ്ടുള്ള ക
ഷായത്തിൽ ആവിണക്കെണ്ണ മേല്പൊടി ചേർത്തു സേവി
ക്കുക. വൃദ്ധി ശമിക്കും. 91.

സേപദിപ്പിപ്പാൻ.

നാരകോന്മത്തപുളികളാവിണക്കിയതന്നില
അന്യാഴത്തിലയും നല്ലകായലിന്നിലയെന്നിവ
ഇടിച്ചുള്ളിത്തൊലിം കൂട്ടികഷായംവെക്കുമംസോ
സേപദംകയ്യാൽസയാന്ത്രാമൃതൽസ്ഥാനേഷുവിശേഷതഃ
ആന്ത്രംനോവോഴിയംവായുനേർവരംവീക്കമില്ലയാം.

യാന്ത്രാമൃതം=അരിക്കാടി. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ ഇ
ടിച്ച അതിൽ കാടിയും ഒഴിച്ചു വേവിച്ചു സേപദിപ്പിക്കുക.
ആന്ത്രശുദ്ധം ശമിക്കും. 92.

അന്തർവിദ്യകം.

മാഷശിശ്രു ശിവാകപാമൊഘൃതംതൽകല്ലസംയുതം
വിദ്യംവിജയേച്ഛീലംകപാമംവാഘൃതസംയുതം

ഉഴുന്നു, മുരിങ്ങവേർ, ഇതുകളുടെ കഷായത്തിൽ
 നൈ ചേർത്തരിച്ചു സേവിക്കുകയോ ഇവതന്നെ കഷായം
 വെച്ചു നൈ മേല്പാടിചേർത്തു സേവിക്കുകയോ ചെയ്തു.
 അന്തർവിദ്യയി ശമിക്കും. 93.

ഗുൽഗുലുപഞ്ചപലമുണ്ണം.

ഗുൽഗുലുപഞ്ചപലംപലികാരം
 മാഗധികാത്രിഫലാമപുഥക് സ്യാത്
 തപക് ത്രുടികഷയതം മധുലീഡം
 കഷുഭഗന്ദരഗുലുക്രമിഘ്നം.

ശുദ്ധിയെക്കൂടി ഗുൽഗുലുപലം അഞ്ച്. തിപ്പലി, കടു
 ക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക ഇവ കുരു കളഞ്ഞ് വെച്ചോ
 പലം കാരോന്ന്. ഇലവംഗം, ഏലം ഇവ കാരോന്ന് കഴ
 ബു മൂന്നുമൂന്നു. ഇവ ശീലപ്പെട്ടിട്ടു ചെയ്തു തേയിൽസേവിക്ക
 ക. കഷു, ഭഗന്ദരം, ഗുൽമം, ക്രിമി ഇതുകൾശമിക്കും. 94.

ത്രായന്ത്യാദി കഷായം.

ത്രായന്തിയഷ്ടികണനിംബനികഭേകംഭ
 വരീവരാശിശുക്രതഃകഷായഃ
 വിസപ്പ്തൃണ്ണാവമിവിദ്യീതാം
 ഭേവദുരഃസോപിഹലീമകാന്താം.

ത്രായന്തി=ബ്രഹ്മി. യഷ്ടി=ഇ (എ)രട്ടിമധുരം. കണ=തി
 പ്പലി. നിംബം=ആയുർവേപ്പ്. നികംഭം=താഗദന്തി. കംഭം=
 ത്രികോലപ്പക്കൊന്ന. വരീ=ശതാവരി. വരാ=കടുക്ക, താന

ക്ക, നെല്ലിക്ക. ശിശു = മുരിങ്ങ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം വിസപ്പും, തൃഷ്ണഹർത്രി, കരു, ഹലീമകം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. 95.

സോമരോഗത്തിന് (ബഹുമൂത്രത്തിന്.)

ശതാവരീ ബലാകപാഥം ക്ഷീരേണസഹപായയേത്.
 സോമരോഗപ്രശസ്തബു മുത്രാതീസാരനാശനം.
 ബലാ = കരന്തോട്ടി. 96.

മരൊറാണം.

തൃണാഖ്യപഞ്ചമൂലം തേർപാതിമൂവിലഭ്രയും
 ഇക്ഷായംസിതായുക്തം മുത്രാതീസാരനാശനം

തൃണപഞ്ചമൂലത്തിൽ പകുതി മൂവിലയും ചെറുവുളയും ഏഴുതു കഷായം വെച്ചു പഞ്ചസാര മേല്പാടിയിട്ടു കുടിക്കുക. മുത്രാതിസാരം ശമിക്കും. 97.

വിദ്രധിക്ക്.

അമൃതകരകമഞ്ഞളെറുകടക്ക
 സഹപയസാപരിപിംശുപുഷ്പലേപഃ
 വലിയകരുവമുക്കുമാദികാലെ
 പുനരതുതാൻപിടകാൻവിടുത്തുവാനും.

ഇവ പാലിൽ അരച്ചുതേക്കുക. 98.

സോമരോഗത്തിന്ന്.

ധാത്രിമാഷദ്രിദോഹ്രി സാധിതാംബുസിതായുതം
സോമരോഗവിദാരിഷ്ട മാഷയഷ്ടിസിതാംബുവാ.
ബഹുമൂത്രംപ്രശമയേദുഷ്ണവാതംതിഹന്തിവ.

നെല്ലിക്ക, ഉഴുന്ന, ദദ്, ആറുദദ് ഇതുകളുടെ കഷായത്തിൽ പഞ്ചസാര മേല്പൊടിയിട്ടൊ, പാൽമുതുകിൻകിഴങ്ങ്, കരിമ്പ്, ഉഴുന്ന, ഏരട്ടിമധുരം ഇവ കഷായം വെച്ചു പഞ്ചസാര മേല്പൊടി ചേർത്താ സേവിക്കുക. ബഹുമൂത്രം ശമിക്കും. 99.

പ്രമേഹക്കുരുവിന്ന്.

ഷീരീദ്രുമന്യസപരസേപഃയാവാ
കല്ലിതൃതൈലാദിഗണംപ്രസിദ്ധം
അദ്യംഗയോഗേനതിഹന്തിമഹാൻ
തൈലംതദാഹുഃപിടകാമയഘ്നം.

നാല്ലാമരതീരിൽ പാലും ചേർന്നു ഏലാദിഗണം കല്ലമിട്ടു കാച്ചിയരിച്ചെടുത്ത തൈലം തേക്കുക. പ്രമേഹക്കുരു ശമിക്കും. 100.

ഉഷ്ണത്തിന്ന്.

ചുകന്നപുവ്യജ്ജാരടംപുവജ്ജി
സമൃലമായ്യാണ്ടുകഷായമാക്കി
അരിച്ചതിരിൽസിതനൈകഃവാഷ്ണ
കുടഞ്ഞുതേച്ചിടുകമുടടങ്ങും.

മേഘത്തിന്.

നെല്ലിക്കാ മഞ്ഞൾ തേറ്റാമ്പര ലമുതു
 കരിങ്ങാലി മേഘാരി
 യെന്നീയാറും കാൽകാൽകഴഞ്ചിതവിചസമമതും
 കൊറുക മേഘാരിബീജം
 കല്ലിക്രത്യപ്രഭാതൈപ്രസൃതപരിമിതൈ
 പച്ചമോരിൽ കുടിച്ചാൽ
 പേരാറിൽകൊണ്ടവെള്ളം വരുമതിനുസമം
 താങ്ങുമെന്നങ്ങൾഃചതഃ.

മേഘാരി=ഏകനായകം. മേഘാരിബീജം = ആചീര
 ക്ഷര. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾക്കു സമം ആചീരക്ഷരവും
 കൂട്ടി അരച്ചു പച്ചമോരിൽ കുടിക്കുക. പ്രമേഹം ശമിക്കും.

102.

പ്രമേഹത്തിന്.

ആകുലീബീജ കതക പാരന്തീമൂല രാത്രിഭിഃ
 മേഘാരിമൂ ലാമലകഭദ്രകാ കിംശൂവല്ലിലൈഃ
 വൃശ്ചീവാഃശ്രമതീദാനഃഗോക്ഷുരൈഃ കപഥിതജല
 വിദാരികന്ദയാഷ്ട്യാഹപ ചന്ദനാദ്രിജഃഗോസൃതൈഃ
 ഉച്ഛ്വാരുമൂല ചപലാ പദ്മാ പത്തുരമൂലകൈഃ
 ഏലാസമന്വീതൈ രേഭിഃ സരക്ഷിരംപ്രസാധിതം
 ഘൃതംസിതായുതംപീതം പ്രമേഹാന്ത കരംപരം.

ആകുലീബീജം=ആചീരക്ഷര. കതകം = തേറ്റാമ്പര
 രൽ. പാരന്തീമൂലം=തെച്ചിപ്പര. രാത്രി=മഞ്ഞൾ മേഘാ

തി=ഏകനായകം. ആമലകം=നെല്ലിക്ക. ഭദ്രാ=ചെറുപൂളി.
 കിംശുകം=മുരിക്കിൽതോൽ. വൃശ്ചിംചം=തമിഴാമ. അംശു
 മതിദ്രവം=കാരില, മൂവില. ശോഷണം = ഞെരിഞ്ഞിൽ.
 ഇതുകൾകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ, വിദാരികനം=പാൽ
 മുതുകിൽ കിഴങ്ങ്. യഷ്ട്യന്മാം=ഇ (എ) രട്ടിയ്യം. ച
 നനം=ചെള്ളച്ചനനം. അദ്രിജം=കനദം (ചേലേയം). ശോ
 സ്വനം=മുതിരിങ്ങ. ഉദ്യാമമൂലം=ചെള്ളരിവേര്. ചവലം=
 കാട്ടുതിപ്പലിവേര്. പദ്മാം=കാരിലത്താമര. പത്തുരം=മീ
 നാങ്ങാണി. ഏലം=ഏലക്കായ. ഇവ കല്ലം. സമം പാൽ,
 നെയ്യ, പഞ്ചസാര. പ്രമേഹം ശമിക്കും. 103.

പ്രമേഹത്തിന്നു കാപ്പാസാസത്യാദി ഗുളിക.

കാപ്പാസാസ്മി പുളികുരുത്തോലി വരാ രാമച്ച മാവീര്യം
 ചെങ്കുന്നിക്കുരുവും വിളാമ്പശനിശാകാന്തംസതേറാ
 ന്വരൽ.
 കല്ലിന്മൽമദ മദുകങ്ങളിവയും കൂട്ടിപ്പൊടിച്ചാരോ
 ലത്തിപ്പാലിലരച്ചുരട്ടിനിയതം തിന്നാൽപ്രമേഹാ
 പഹം. 104.

തീത്രയാദി ഗുളിക.

തീത്രരിവൈരി തെളിശുക പുളികുരുത്തോൽ
 മുക്കാ വിളാമ്പശയു മാനുലരിസകാന്തം
 ചെമ്മൺ തിശാദയഹിമം സിംഹ യത്തിനീരിൽ
 സപ്താഹപിഷ്ടമിവമേഹഗണം ഹിതസ്തി. 105.

കിംശ്രുകത ഗാദി ഗുളിക.

കിംശ്രുകതപങ് നിശാധാത്രി കതകൈസ്മ്യ സ വൈരിഭിഃ
കൃതപാതഃകൃണചിതാസ്മാ ഗുളികാമേഹനാശിനീ.

കിംശ്രുകതക് = മുരിക്കിൻഃതാൽ. നിശാ = വരട്ടുമഞ്ഞ
ലം. ധാത്രി = നെല്ലിക്ക. വൈരി = ഘൃകനായകം. ഇവ മോ
രിൽ അരച്ചുരുട്ടി സേവിക്കുക. 106.

ത്രിഫലാദി കഷായം.

ത്രിഫലാരജനീസന്താരൽ നാല്പാ-
മരവാമൈഃകപമിതഃനഭ്രഭൂലോഽയ്യഃ
വൃലരിപിബതാംചതേൻവിമിശ്രം
ജനിയോപോന്നിഹ മേഹജാലമെല്ലാം.

കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക, മഞ്ഞൾ, ഇരിടവലി,
ചെറുപൂളി, പാച്ചോറി ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം തേൻ
ചേർത്തു സേവിക്കുക. മേഹം ശമിക്കും. 107.

കാല്പാസഞ്ചിജാദി കഷായം.

കാല്പാസഞ്ചിജം കരിഃവപ്ലഃസംഗ്രം
നിശാഭവയം ച ത്രിഫലാസമേതം
അതിന്നിരട്ടിക്കടലാടികൊണ്ടാ-
കഷായപാനാലൊഴിയും പ്രമേഹം.

കാല്പാസഞ്ചിജം = പരുത്തിക്കുരു. മേഹം ശമിക്കും.

ത്രൈകുണ്ടക ലേഹം.

ഞൈഞ്ഞിൽ മുപ്പലംതുകി കഷായംവെച്ചുവാനിയിൽ
സിതയും മുപ്പലംചേർത്തു കുടുബാൽപ്പുനാനപിതം
കുറുകിപ്പാകമാകുന്വാർ കന്ദം മധുരം കണാ
സഹസ്രഃവധി നല്ലലം ഗോക്ഷരം പഞ്ചസാരയും
മുഷ്ടബീതകൊണ്ടല്ലാം പൊടിയിട്ടിട്ടു വാങ്ങുക
ആരുന്നരം പഴംകൂട്ട അമൃതിനന്താലകിലും
ഇട്ടിട്ടിളക്കി വെച്ചേതൽ പ്രാതരത്ഥായലേയേതത്
മുത്രകൃഷ്ണ മൊഴിഞ്ഞീടും തമാശുക്ലാസ്യസ്യക്സ്രുതിം 109.

ബൃഹതീദ്രവയാദി കഷായം.

വഴുതിനകളിരണ്ടോടാവിണക്കും പഴുത്തി-
യുഗളമിരുമടങ്ങിയഞ്ചിടനാടാഞൈഞ്ഞിൽ
കപഥിതമിതുസദൃശം ഖണ്ഡയുക്തം കുടിച്ചാ-
ലെരിപൊരിപിണിതീരും മുത്രകൃഷ്ണാഭിധാനം. 110.

മത്സ്യാക്ഷ്യാദി കഷായം.

മത്സ്യാക്ഷി തൃണപഞ്ചമൂല മുസലീപദ്മാവരീയുഗ്മികാ
വ്യാഘ്രീസാരശുമതീമസ്യകകതകൈരലാശുഭിദ്

ഗോക്ഷരൈഃ

ക്ഷീരംവാസസിതാജ്യജീരകതുടിഃപിതഃകഷായോജയ
ന്മുത്രാഘാതവിദാഹസാദ ജാരാദ്രസ്യസ്രാകതസ്രുതീഃ

മത്സ്യാക്ഷി=മീനാങ്ങാണി. തൃണപഞ്ചമൂലം=ദള. ആ
റാദള, അമ, കരിമ്പ്, വരിനെല്ല്. മുസലീ=നിലപ്പന.

പദ്മാ=കാരിലത്താമര. വരി=ശതാവരി. യുഗ്മി=കുരുക്കു
 ത്തിമുല്ല. (കുരുമുഴിമുല്ല.) വ്യാഖ്യാ=വഴുതിന. അംശമതി=മു
 റില വസൂകം=താർതാവൽ. കതകം=തറാവരൽ. ഇ
 തുകൾക്കു സമം കല്ലുവൃത്തി തൈരിഞ്ഞിൽ. നരക്ഷിച്ചുത
 മു പാൽകഷായമാംശം കഷായമായോ ഉപയോഗിക്കുക.
 പഞ്ചസാര മേല്പൊടി. മുതുകൃഷ്ണം, മുതുമൂട, തളച്ച, ഉദ
 രം, അസ്ഥിസ്രാവം, രക്തസ്രാവം ഇതുകൾ ശമിക്കും. 111.

മരിപ്പനം.

ജീരകംവ്യോഷസംയുക്തം നാളിഃകരോദകം പിഞ്ചത്
 പിപാസാപരിഭാഹഞ്ച വിഷുചീനശ്യാതിക്ഷണാത്
 വ്യോഷം=ചുക്ക്, മുളക്, തിപ്പലി ഇവ നാളിഃകര
 ജലത്തിൽ കുടിക്കുക. 112.

മരൊന്നം.

അരച്ചതേക്കു മുത്താറി മേലങ്ങിങ്ങു മുഹൂർമുഹൂച്ച
 തോക്കുരന്നു ര.ൻവീരം തേങ്ങാപ്പാലം പിഞ്ചത്
 പുനഃ 113.

മരൊന്നം.

ആമകേരീക്കിലുലുവാ മുദ്ഗവ്യംമലർകൂവളം.
 പിലാവിലാഭവം വൃന്തം വിഷുവ്യാം കപാമമുത്തമം.
 ആമകേരീക്കിൽ=പച്ച ഇക്കിൽ. മുഗ്ദം=ചെറുപയ
 റ്, പിലാവിലാഭവംവൃന്തം=പിലാവിലത്തെടി. ഇ.മ.കെ
 ണ്ടുള്ള കഷായം വിഷുചിക ശമിപ്പിക്കും. 114.

അഭയാദി ക്ഷായം.

അഭയാ ചിരിബിലപവില ശൃണ്ണീ
ശരപും ഖാഗ്നിപുനൻ വെഷധാതാം
ക്ഷപയേത് ഗുദകീലഗൃശൃല
ഗ്രഹണീ ശൃലമഃശേഷതഃ ക്ഷായഃ.

അഭയാ=കടുക്ക. ചിരിബിലപം = ആവിൽത്തോൽ-
വിലപം=കൂവളം. ശൃണ്ണീ=മുക്ക. ശരപുംഖം=കൊഴിഞ്ഞി-
ൽ. ഖാഗ്നി=കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ്. പുനൻവം=തമിഴാമ.
ഇവകൊണ്ടുള്ള ക്ഷായം അശ്സ്, ഗുഴം, ഗ്രഹണി,
ശൃലം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. 115.

പത്യാദിഘ്നം.

പത്യാക്ഷായെ വിപചേതസപ്പിഃ
ചാജ്ജേരികായാഃ സ്വരസാഘഃകന.
കരല്ലശ്വവിലപാഞ്ചദ പഞ്ചകാലൈഃ
ഗുഴാഗ്നിസാദഗ്രഹണീഗദഘ്നം.

പത്യാ=കടുക്ക. ചാജ്ജേരികാ = മുളിയാരൽ. സ്വര
സ്വം = നീർ. ആഘകം=നാലിടങ്ങഴി. വിലപം=കൂവളം.
അഞ്ചദം=മുത്തങ്ങ. പഞ്ചകാലം=തിപ്പലി, കാട്ടുതിപ്പലി,
കാട്ടുമുളക്, കൊടുവേലി, മുക്ക. "പിപ്പലീ പിപ്പലീമൂലം
ചവ്യപിത്രക നാഗരംപഞ്ചകാലകം" ഇങ്ങനെ കാഷധി
തിഘ്നസ്യവിൽ പഞ്ചകാലത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നുമുണ്ട്.
ഇവ കല്ലം. ഇതു ഗുഴം, ദിപനക്ഷയം, ഗ്രഹണീരാഗം
ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. 116.

ആർദ്രകഘൃതം.

ആർദ്രകസപരസഃദ്രാണൈ സമക്ഷീരഃഘൃതാഡകം
കല്ലെർയമാനീ സിന്ധു ത്ഥദീപ്യകദപയഹിംഗ്രഭീഃ
പകപംഹന്തിക്ഷയംശൊഫമർശാംസിഗ്രഹണീഗദം.

ഇഞ്ചിതീർ ഇടങ്ങഴി പതിനാറ്. പാൽ ഇടങ്ങഴി
പതിനാറ്. നെയ്യ് ഇടങ്ങഴി നാല്. ജീരകം, ഇന്തുപ്പ്,
അയമം, കൃമിണയമം (കറാശാണി) കായം ഇവ കല്ലം
മേൽപറഞ്ഞ നീരിൽ ഇവ കല്ലം ചേർത്തു കാമ്യിയ നൈ
ക്ഷയം, വീക്കം, അൾസ്യ്, ഗ്രഹണി ഇതുകളെ ശമി
പ്പിക്കും. 117.

കടജാദിവളം.

കടകപ്പാലവേമേൽതോൽ പുളിഃവർ കാട്ടുതിപ്പലിഃ
ചിത്രകംചിരകിൽവേർതോൽ കടക്കാക്കായമെന്നിവ
നൈക്കലത്തിൽ വരത്തുള്ള മുക്കടി പരകീടിനാൽ
സർവാതി.സാരശമനം രഹസ്യമിദമുത്തമം. 118.

ആഗ്രഹസാർദ്രകാദിഘൃതം.

ആഗ്രഹസാർദ്രകരൈ ദധ്യാസിദ്ധഃഘൃതംഹിതം
അരുചാ വതിസാരേച സേവ്യംകൃഷ്ണഃഘ്രികല്ലിതം
ആഗ്രഹസം=മാങ്ങാറി. ആർദ്രകം=ഇഞ്ചി. ദധി=
നൈർ. ഘൃതം=നൈ. കൃഷ്ണഃഘ്രി=കാട്ടുതിപ്പലിവേർ. ഈ
നൈ അരുചി, അതിസാരം ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 119.

ആഗ്രജംബുപ്രവാളാനാം നിയ്ക്കു മോ മധുനാപിഞ്ചേത്
ലാജമുണ്ണു സമായുക്തം ഹർദ്ദിനി സാരനാശനം.

മാവിൻതളിര്, ഞാഴത്തളിര്, ഇവ കഷായരോഗ്യ
തേനം മലപ്പെട്ടിയിലും ചേർത്തു സേവിക്കുക. ഹർദ്ദിയും അ
തിസാരവും ശമിക്കും. 120.

താമലക്യാദി കഷായം.

താമലക്യാദിപാഠാകൃഷ്ണാദിലപാംബുദൈദൃകൃതഃ
കപാഃമാലവണമുണ്ണുവ്യഃ ശ്ലേഷ്മതീസാരനാശനഃ

താമലകീ = കീഴാർനെല്ലി. അഭയാ = കടുകു. കൃഷ്ണാ =
തിപ്പലി. വിലപം = കൂവളം. അംബുദം = മുത്തങ്ങ. ഇവകൊ
ണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ഇതുപ് മേല്പൊടി ചേർത്തു സേവി
ക്കുക. കഫാതിസാരം ശമിക്കും. 121.

ജാതിക്കാദി ഗുളിക.

ജാതിക്കകാത്തതിവിഷാ പാച്ചോറിഞ്ഞാലിതാതിരി
മോചവേധികൾഞാഴൽ പൂച്ചൊപ്പമൊക്കെപ്പൊടിച്ചിവ
ഏതദിഗുണിതംശക്രയവഞ്ചിജം പൊടിച്ചഥ.
കടജതപക്വതതോയെ ചേർന്നുതാഗുളികീകൃതാം
വിഞ്ചത്തോടുമാരാൽമാസവ്യാതീ സാരരക്തനാത്.

മോചം = കുരിമുരിങ്ങ. ശക്രയവഞ്ചിജം = കടകപ്പാലയരി.
ഇതു യോഗമതന്നേക്കാൾ രണ്ടിരട്ടി ചേർത്തണം. മേൽപറ
ഞ്ഞ മരുന്നുകൾ കടകപ്പാലവേരിൽ തോൽ കഷായംവെ

മൃ അനീൽ അരച്ചുരുട്ടി തേനിലോ മോരിലോ സേവിക്കുക.
എല്ലാ അതിസാരവും ശമിക്കും. 122.

പച്ചയഞ്ചൊരി ഗുളിക.

പച്ചയഞ്ചിപ്പുളിയാരൽ താതിരി
പ്പൂവു ചാലിയ സഹസ്ര വേധികൾ
കാത്തുപോറിയജമോജകെഴുടജം
തൽസമംഗമാടു ജാതിതൻഫലം
മുസ്യയാതിവിഷമൊപ്പമൊക്കയും
നാഗഫേന മപിശാപ്പലീരസം.
പേഷിതംബദരമാനമാനന്ദ
ട്ടിട്ടമഗുളിക തേനിൽതക്കിയാൽ
അല്പംലാറി വിജയിച്ചതിന്നതി
ങ്ങില്ലയാം കൊടിയപോക്കിതവനം.

സമംഗം=പടച്ചുണ്ട (കറച്ചുണ്ട). മുസ്യം=മുത്തങ്ങ.
അതിവിഷം=അതിവിടയം. നാഗഫേനം=അമീൻ (കറുപ്പ്).
ശാപ്പലീരസം=വൃളക്കര (ഇലവിൻപശ). ബദരമാനം=
ലന്തക്കുരുവോളം. തേനിൽ സേവിക്കുക. എല്ലാ അതിസാരവും ശമിക്കും. 123.

അതിസാരത്തിന്നു്.

പിണപ്പുളിത്തോൽസപരസം ശുഷ്കകരിപയോയുതം
സേവിക്കിൽ പോക്കുതീന്നിടും ജംബൂപത്രംബുവവമാം.

വരട്ടത്തേക്കാപ്പാലിൽ പിന്നംപുളിത്തോൽ നീരു സേവികുകയോ തേഴൽനീർ സേവിക്കുകയോ ചെയ്യാൽ അതിസാരം ശമിക്കും. 124.

ദ്രാഗ്യാദിപുതം.

ദ്രാഗ്യിവത്സകദൃശ്യികാംബുദേസമാവാക് പുഷ്പിസിദ്ധജലലപിഷ്ഠൈർയഷ്ടികനിബ്ബഗൈരികസമാം ശാംബഷുലോധ്രോൽപലൈഃ സോശീരഭതിവിഷ്ണുകശേരഫലിനീക്ഷിരീദ്രശ്യാഗൈഃപചേത് സപ്തിസുഗ്മദജാതിസാരരധീര സ്രോതോരണം. തുൽഖണം.

ദ്രാഗ്യി=മരമഞ്ഞൾ. വത്സകം=കടകപ്പാല. ദൃശ്യികാ=കിണികിണിപ്പാല. അംബുദം=മുത്തങ്ങ. സമാ=കറച്ചുണ്ട. അവാക് പുഷ്പി=ശതകൃപ്പ (കാട്ടുശതകൃപ്പ). ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ, യഷ്ടി=ഇ (എ) രട്ടിമധുരം. കനിബം=തിലവേപ്പ്. ഗൈരികം=കാവിമണ്ണ്. ഇതുകൾക്കു തുല്യം. അംബഷു=അമ്പാഴത്തോൽ. ലോധ്രം=പാച്ചോററി. ഉൽപലം=ചെങ്ങഴിനീക്കിഴങ്ങ്. ഉശീരം=രാമച്ചു. അതിവിഷ്ണു=അതിവിടയം. കശേരം=കരുവിക്കിഴങ്ങ്. ഫലിനി=ഞാഴൽ. ക്ഷിരീദ്രശ്യാഗം=നാല്ലാമരമൊട്ട്. മേൽപറഞ്ഞ കഷായത്തിൽ എരട്ടിമധുരം തുടങ്ങിയ മരുന്നുകൾ കല്ലം ചേർത്തു നെയ്യരിച്ചു സേവിക്കുക. അശ്സ്സ്, അതിസാരം, രക്താതിസാരം സ്രോതസ്സിൽ നിന്നു അധികരിച്ചു വരുന്നതായ രക്തം ഇതുകൾ ശമിക്കും. 125.

പാഠാദിപുതം.

പാഠാജമോജധനികാശ്വദംഘോപഞ്ചകോലകൈഴ്
സമിലൈപദ്യീചാജ്ജേരീ സ്വരസേവ ചതുർഗുണൈ
രന്ത്യാജ്യം സിലമാനാഘം മുരുകൃപ്രപ്രവാഹികാം
ഗുദഭ്രോശാന്തിഗുദജ ഗ്രഹണീ കഥമരതാൻ.

പാഠാ=പാഠകീഴ്ണ്. അജ്ജമോജം = അയമോതകം.
ധനികാ=കൊത്തമ്പാലയരി. ശ്വദംഘോ=നാജ്ജരണ. പ
ഞ്ചകോലകം=തിപ്പലി, കാട്ടുതിപ്പലി, കാട്ടുമുളക്, കൊടു
വേലി, ചുക്ക്. വിലപം=കൂവളം. ദധി=തൈർ. ചാജ്ജേരീ
സ്വരസം=പുളിയാരൽ തീർ. ആജ്യം=നെ. ഈ നെയ്യ്
മേൽവയറുചിപ്പ്, മുരുകൃപ്രപ്ര. പ്രവാഹികാ=മുക്കൽ. ഗുദ
ഭ്രോശം=അൾസ്സ്, ഗ്രഹണി, കഥം, വാതം ഇവയെ ശമി
പ്പിക്കും. ഇതിന്റെ രണ്ടാം പാദത്തിൽ, തൈരും പുളിയാ
രൽതീരും കൂവളം വരേരുള്ള മരുന്നുകൾ കൊണ്ടുള്ള കഷാ
യത്തേക്കാൾ നാലിരട്ടി വേണമെന്നുള്ളതിനാലാണ് അ
ന്വയരീത്യാ “ചതുർഗുണൈ ദധിചാജ്ജേരീ സ്വരസേവാ”
എന്നിങ്ങനെ ഉപദേശിച്ചതെന്നു ധരിക്കണം. 126.

ചിരിവിലാദി ഖളം.

ആവിൽകരുണാടയമോതകവും കടക
താനംപ്രവേഷ്യചരതിച്ച തികത്തമോരിൽ
ഇഷ്ടപടപ്പൊടിച്ചുമിടുദയെ കുടിച്ചാൽ
ആനം വിരോധന കരഞ്ചസുദിതപഞ്ച. 127.

മരിചകല്ലം.

മരിചതാഗരചിത്രകസ്മരണാൽ
ക്രമവിവർദ്ധിതഭോഗ സമാഹൃതാൻ
അമധുരണ പിഷ്വന്മധുരണഃയാ
ഗുദഭവൈഷ്ണയമതിനരോകരൈഃ.

മരിചം=കുരുമുളക്. താഗരം=ചുക്ക്. ചിത്രകം=കൊടുവലിക്കിഴങ്ങ്. സ്മരണം=കാട്ടുചന്ദനം. ക്രമവിവർദ്ധിതം എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇതിൽ കാരോ മരുന്നും എല്ലാറ്റിലും അവസാനം അകക്കാടി മുൻപുള്ളിവ കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞു ആയിരിക്കണം എന്ന അർത്ഥത്തിലാകുന്നു. അമധുരം=മോർ. അശ്ശ്വ ശമിക്കും. 128.

ചാഘോദിഖലം.

ചാഘോദിചാമാഗ്നരസഃപാഠാദസ്സർഗ്ദ്ധീപ്യകൈഃ
കണാമൂലാദികയുതൈർതക്രണാശ്ചാഹരംപരം.

ചാഘോദി=പുളിയാരൽ. അചാമാഗ്നം=കടലാടി. രസം=തീർ. പാഠം=പാടക്കിഴങ്ങ്. റ്റസ്സർഗ്ദ്ധം=കൊടിത്തുവ. ദീപ്യകം=അയമോതകം. കണാമൂലം=കാട്ടുതിപ്പലിഷ്വരം. ഇവ പുളിയാരൽ, കടലാടി ഇതുകളുടെ തീരിൽ അരച്ചു മോരിൽ മുക്കിയിരിക്കി സേവിക്കുക അശ്ശ്വ മാർ. 129.

ശൈഗ്രവലേപം.

മുരിങ്ങതീർ മാതളരാത്രികൊന്ന കുടുകമായുരിപുനൻവംച
അരച്ചുകാട്ട്രാപശുദ്ധമൃതകേവ പുഴുങ്ങിലേപംപുറമെ
ഗുദോന്മേ.

രാത്രി=നഞ്ഞു. മാധുരി=കടലാടി. പുനർനവം=തമിഴാമ. ഇതു കർകാടിയിലോ ഗോമുത്രത്തിലോ അരച്ചു തേക്കുക. അർസ്സ് ശമിക്കും. 130.

സേപദം.

കടുക്മുണങ്ങത്തവിടും തുവക്കുടവും മുയൽപഴുക്കുനീശാ ചുക്കും കള്ളിച്ചാറിൽപിച്ചുപാ കാച്ചിടി (തേച്ചിടി) ലല്ല യാമൾ. 131.

രാസ്സാദിഘൃതം.

രാസ്സാജീവകജീവനീ വലാവ്യാഘ്രി പുനൻവൈഃ രാസ്സാസ്ഥിരാവൃത്തിപണ്ണിദാരുഭിസ്തു ഘൃതം പചേത് തൈലം വാപയസസുദപത് സേവയാ ത്രിദിനാപിവാ തപ്പ്നംബ്രംഹണംവെല്യം വാതഹൃദ്രോഗനാശനം.

അരത, ജീവകം (ചിററമുതു്) അടവതിയൻ കിഴങ്ങ്, കരന്താട്ടി, ചെറുവഴുതിന, തമിഴാമ, മുന്തിരിങ്ങ, കാരില, കാട്ടുഴുന്ന്, ദേവതാരം ഇവകൊണ്ടു നൈ ചമച്ചു സേവിക്കുകയോ പാൽകുഷായം സേവിക്കുകയോ തൈലം ഉണ്ടാക്കി ശീലിക്കുകയോ ചെയ്തു. സന്തോഷം ശരീരപുഷ്ടി ദ്രോമബലം ഇതു കർകാടി ഉണ്ടാകും. 132.

ധാന്യാകാദി കഷായം.

ധാന്യാകവീരാത്രണപഞ്ചമുല ശതാവരീകോലയവാഷകാണാം

സൃശീതളംവാരിനിവാരവീര്യം
നിവാരയേത് സർവ്വത്രയംസിതാഡ്യം.

കൊത്തമ്പാലയരി, കോപക്കിഴിഞ്ഞ്, തൃണപഞ്ച
മൂലം, ശതാവരിക്കിഴിഞ്ഞ്, ലന്തക്കുരു, കൊടിത്തുവ,
ഇവകെണ്ടുള്ള കഷായം എല്ലാവിധം ദാഹത്തേയും ശരി
പ്പിക്കും. 133.

തൃണകം.

ആൽമുകളത്തൊട്ട ചുക്കമുണാളം
വാളകവേർ കഴികാർമധ്യകഞ്ച
ഭദ്രശിഹാമലർ പകപകഷായം
തേൻസിതയാശുത്രയം വിനിയന്തി. 134.

ദ്രാക്ഷാദിഘൃതം.

ദ്രാക്ഷായജുപ്രാഹേപാദക ദേശാക്ഷരസാനാം
പാത്രംപാത്രംതൈർഘൃതപാത്രം സഹപകപം
എതൽസുപ്പിസ്സപാദേതൃഷ്ടം വിനിയന്ത്യാത്
തൃണാമൂർച്ഛാദാഹപരീസുപ്പ്വികാരൻ.

മുന്തിരിങ്ങ, എരട്ടിമധുരം ഇതുകളുടെ കഷായജലം
ഇടങ്ങി പതിനാറ്, പാൽ ഇടങ്ങി മന്നു കുരിമ്പിൻ
നീർ ഇടങ്ങി മന്നു നെയ്യ് ഇടങ്ങി മന്നു ഈ ഘൃതം
ദാഹം, മുർച്ഛാ, പുകച്ചിൽ, വിസപ്പ്തം ഇതുകൾ ശരി
പ്പിക്കും. 135.

ഭക്തരോധത്തിന്.

ബലാശതാവരിദ്രാക്ഷാ വിലപമുദ്ഗത്രികുണ്ടകൈഃ
കപാമഃസിതാമധ്യയുഃതാ ഭക്തരോധനിദ്രോധകഃ.

കുറുന്താട്ടി, ശതാവരി, മുന്തിരിങ്ങ, കൂവളം, ചെറു
പയറ്, ഞെരിഞ്ഞിൽ ഇതുകൊണ്ടുള്ള കഷായം പഞ്ച
സാരയും തേനും മേല്പൊട്ടിയിട്ടു കുടിക്കുക. ഭക്തരോധം
ശമിക്കും. 136.

ധാന്യാകാദി കഷായം.

ധാന്യാകളുണ്ണിസുരഭാരുചിത്രാ
ബലേക്ഷുവിലൈഃ പരിവകപമഃഭേ
സസൈന്ധവം ഹൃദ്ഗതകോഷുവാത
ഗുച്ഛിപ്ലീഹാപാർവതജാസുശസുഃ.

കൊത്തമ്പാലയരി, ചുക്ക്, ദേവതാരം, കൊടുവേലി,
കുറുന്താട്ടി, കരിമ്പ്, കൂവളം ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായ
ത്തിൽ ഇത്തുപ്പ് മേല്പൊട്ടിയിട്ടു സേവിക്കുക. ഹൃദ്രോഗം,
കോഷുവാതം, ഗുച്ഛം, പ്ലീഹ, പാർവരോഗം ഇവ ശ
മിക്കും. 137.

കുദ്യോദിഘ്നം.

കുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നം
കുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നം
കുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നംകുദ്യോദിഘ്നം

കുദ്യോദിഘ്നം=കുദ്യോദിഘ്നം. ഘ്നം=നില്പന.

ഇതിൽ തെച്ചിവരെയുള്ള മരുന്നുകളുടെ കഷായത്തിൽ നൈ പാകംചെയ്തു സേവിക്കുക. അരോചകം ശമിക്കും. 138.

ആദ്രകഘൃതം.

ഇഞ്ചിമാതളനാരങ്ങ മാധുരീമാങ്ങനാരിയും വേതസാമൂഹംപിഴിഞ്ഞുള്ള രസേനപയസാസഖീ തുവച്ചിലചവകാരം മുക്തിമുക്തേദീപ്യകം ചന്ദനംജീരകംയഷ്ടി ധാന്ത്യം മുന്തിരിതൻപഴം കല്ലമിട്ടുവിപകം നെയ്യരോചക വിനാശനം. മാധുരീ=ചെറുകടലാടി. വേതസാമൂഹം = ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി. പയസ്സു്=പാൽ. ഈ നെയ്യു് അരോചകത്തെ ശമിപ്പിക്കും. 139.

യവാത്യാദിമുണ്ണം.

യവാനിതിന്ദ്രിണീകാമൂ വേതസൗഷധദാഡിമം കൃതപാകോലഞ്ചകഷാരം സിതായാപജചതുഷ്പലം ധാന്ത്യസൗഖ്യചാജാജീ ജീവകഞ്ചാൽഭാഗികം പിപ്പലീനാം ശതഞ്ചൈവദേശഭത മരിചന്ദ്രമ ചുണ്ണമതൽപരംരവ്യം ഹൃദ്യംഗ്രാഹിഭിനത്തിമ വിഞ്ചസകാസഹൃല്ലാസ പ്ലീഹംശോഗ്രഹണീഗദാൻ. ജീരകം, മരപ്പുളി, പിണ്ഡപുളി, ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി, ചുക്ക്, ഉരുമാമ്പഴം, ലന്തക്കര ഇവ കാരോന്നര കഴഞ്ഞ് നൂപഞ്ചസാര പലം രു കൊത്തമ്പാലയരി, തുവച്ചില, അ

യദേതേകം ഇവ ഓരോന്ന് കഴഞ്ഞ് ൧൧ ഒന്നര. പിപ്പലി കഴഞ്ഞ് ൧൦൦ കരുമുളക് കഴഞ്ഞ് ൨൦൦ ഈ മൂണ്ണം റ്റുദയത്തിന്നു ഏറ്റവും ഹിതവും ഗ്രാഹിയും പാചനവുമാകുന്നു. മലബന്ധം, കാസം, തെഞ്ഞുകുലിപ്പ്, പ്ലീമ, അൾസ്, ഗ്രഹണി ഇവയെ ശമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. 140.

ഏലാദിമൂണ്ണം.

ഏലാതപണ്താഗ കസുമരീക്ണ്ണ കൃഷ്ണാമരൈരഞ്ചധം ഭാഗവുദ്ധം ക്രമാമൂണ്ണംനിഹന്തി മധുശക്തം പ്രസേകാരു ചിഹ്വം പാർവശ്യാസകാസഗളാമയാൻ.

ഏലക്കായ, ഇലവംഗം, താഗപൂവ്, കരുമുളക്, തിപ്പലി, മുക്ക്, ഇതിൽ മുൻപു മുൻപുള്ള മരുന്നുകൾ പിൻപുള്ളവയേക്കാൾ കഠിനമാകുന്നു. തേൻ, പഞ്ചസാര ഈ മൂണ്ണം പ്രസേകം, അരുചി, റ്റുദ്രാഗം, പാർവരോഗം, ശ്യാസം, കാസം, ഗളരോഗം ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 141.

രംഭാദിഖളം.

രംഭാഭൂതാല കന്ദഞ്ചകൃഷ്ണാമുലാർകുന്തഥാ ഏതാനി ക്ഷുരസേവകതപാഘൃതെ ഭൃഷ്ടപാചപഞ്ചയത് സജീരകം ഖളം കയ്യാത് തേനാദോരചകനതാശനം.

കദളിവാഴക്കണ്ട, നിലപ്പനക്കിഴങ്ങ്, കാട്ടുതിപ്പലി മേര്, ഇഞ്ചി, ഇതുകൾ കരിമ്പിൻമീരിൽ പാകചെയ്യൂ

നെയ്യിൽ വരത്തു ജീരകം ചേർത്തു മുക്കുടിയാക്കി സേവി
ക്കുക. അരുചി ശമിക്കും. 142.

മലരിഞ്ചി.

ഇഞ്ചിനന്നായ് ചതച്ചിട്ടു ഗുളുപകപംമലർപ്പൊടി.
ജീരകപ്പൊടിയുംകൂട്ടി മലരിഞ്ചി രുചിപ്രദം. 143.

ഖരജ്ജരിക്കുഷായം.

ഖരജ്ജരിതൻമൂലം മലർമൂവില തുമ്പുവർ
ജീരകം ചുക്കു ദിപ്യഞ്ചകപാഥ മേതദ്രാമിംജയേത്.
ഖരജ്ജരി=വലിയകടലാടി. ദിപ്യകം = അയഃമാത
കം. (കരാശാണി.) എന്ന ഭാഷ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കുഷായം
മരട്ടിയെ ശമിപ്പിക്കും. 144.

മരട്ടികു.

വിലമൂലസ്യനിഷ്കാപാമഃ സലാജമധുശക്തഃ
രസേനമാതുളം ഗന്ധ്യഷക്തഃ മരട്ടിചിനാരതഃ
കൂവളക്കുഷായത്തിൽ മലർപ്പൊടിയും നേരം പഞ്ച
സാരയും മാതളനാരങ്ങനീരും ചേർത്തി സേവിക്കുക. മരട്ടി
ശമിക്കും.

ദേരിച്ചു വരടാഃഗഹം കലക്കി മധുചിന്ദനം
കുടിക്കിലൊഴിയും സദ്യാവമിക്കുന്നതു ദേഹിനാം. 146.

കല്യാണാവലേഹം.

മാതൃജംഗരാസൈലാജശർകരാവിപ്പലീമധു
 പഞ്ചാമൂലധുകഞ്ചൈചമധുകമരിചാതിച
 ഏതൽകല്യാണകം നാമ ലേഹം ഉരട്ടിചിനാശനം,
 മാതളനാരങ്ങ (താളിമാതളം.) തീരിൽ മലർപ്പൊടി,
 പഞ്ചസാര, തിപ്പലി, തേൻ, പഞ്ചമൂല, ഇ (എ)രട്ടിമധുരം
 ഇരിപ്പക്കാരൽ, കുരുമുളക് ഇതുകൾചേർത്തു ലേഹമാക്കി
 സേവിക്കുക. ഉരട്ടി ശമിക്കും. 147.

മരൊന്നം.

കേസരം മധുകം ലോസ്രമുൽപലം ചന്ദനംതഥാ
 ശർകരാമധുസംയുക്തം തത്തർഹ്വദീഷു യോജയേത്.
 താമരയല്ലി, എരട്ടിമധുരം, പാച്ചോറി, ചെങ്ങഴി
 തീക്കിഴങ്ങ്, ചന്ദനം, ഇവ പഞ്ചസാരയും തേനും ചേർത്തി
 സേവിക്കുക. ഉരട്ടിശമിക്കും. 148.

ഫലത്രികരസായനം.

ത്രിഫലാ സൈന്ധവംചൈവ സൂക്ഷ്മൈലാദ്യഷണതഥാ
 ക്ഷൗദ്രേണസഫലേഹോഃ ശ്ലേഷ്മഹ്വദീമപോഹതി.
 കുടുക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക, ഇരുപ്പ, ഏലം,
 ചുങ്ങ്, മുളക്, തിപ്പലി, ഇവയുടെ ചുണ്ണത്തിൽ തേൻ
 ചേർത്തു ലേഹമാക്കി സേവിക്കുക. കഫംകൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന
 ഉരട്ടി ശമിക്കും. 149.

ശാരിഖാദികുഷായം.

ശാരിഖാർദ്രകമൃദചികായഷ്ടീ മുന്യാവരീബിന്ദൈഃ
ജീവന്തിക്ഷുയുക്തൈഃ കപമോവാതജസ്യപരസാദനത്.

നാനാറിക്കിഴങ്ങ്, ഇഞ്ചി, മുന്തിരിങ്ങ, ഏരട്ടിമുധുരം,
മുത്തങ്ങ, ശതാവരി, താമരവളയം, അടവതിയൻ, കരി
മ്പ്, ഇവകൊണ്ടുള്ള കുഷായം വാതജമായ സ്വപരസാദ
ത്തെ ശമിപ്പിക്കും. 150.

കുപ്പുരാദിമുണ്ണം.

കുപ്പുരലോധ്രതക്കോല ജാതീഫലദലാസ്സമാഃ
ലവംഗനാഗമരിചക്വണ്ണാ ശുണ്ഠിവിവർലിതാഃ
മുണ്ണംസിതാസമംഹൃദ്രംരോചനംക്ഷയകാസജിത്
വൈസപയ്ശ്ശപാസഗൃഷ്ണിശ്ച ശ്ലർട്ടികണ്ഠാമയാപഹം.
പ്രയുക്തഞ്ചാനപാദനേഷുഭോജനദോഷിനാനംഹിതം

കുപ്പുരം, ലോധ്രം=പാച്ചോറി. ജാതീഫലം=ജാതി
ക്ക. ലോം=പച്ചില. ലവംഗം=ഇലവംഗം. നാഗം=നാഗ
പ്പുവ്. മരിചം=കരുമുളക്. ചക്വണ്ണാ=തിപ്പലി. ശുണ്ഠി=മുക്.
ഇതിൽ കുപ്പുരം മുതൽ അഞ്ചുരുന്നുകൾ സമവും ഇല
വംഗം മുതൽ ചുക്കുവരേഴുള്ള അഞ്ചു രുന്നുകൾ മുൻപറ
ഞ്ഞ അഞ്ചെണ്ണത്തിന്റെ തുകത്തിലും അധികരിച്ചും ഇരി
ക്കണം. അനപയരീത്യാ ഈ അർത്ഥത്തിനു വിഷമിക്കുന്നതു
“ലവംഗനാഗ—വിവർലിതാഃ എന്ന പദത്തിൽ വിവർലി
തശബ്ദത്തിലിരിക്കുന്ന ക്ത പ്രത്യയം കർമ്മണി ക്താന്ത
മായി ധരിച്ചിട്ടാകുന്നു. അതുകർത്തരി ക്താന്തമായികർത്തി

യേച്ചാൽമതി. അധികം രണ്ടാംപതിപ്പിൽ കാണാം. ഇതു സരം പഞ്ചസാരയും ചേർത്തു പൊടിച്ചു സേവിക്കുക. ഹൃദയത്തിന്നു ഏറ്റവും നല്ലതും രുചികരവും ക്ഷയം, കാസം, സ്വരസാരം, ഏക്കം, ഗുല്മം, അൾസ്യം, ഛർദ്ദി, കണ്ഠഃരോഗം ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. ഭക്ഷണത്തോടുകൂടെ ശീലിച്ചാൽ ഭക്തദ്രവ്യങ്ങളേയും മാറാം. 151.

സ്വരസാരത്തിന്നു്.

വരത്തുനെല്ലിനർപ്പതം ബന്ധുജീവസ്വപത്രവും പൊടിച്ചുതരിൽ നക്കീടിൽ തുറക്കും നാദമുച്ചകൈട.

ബന്ധുജീവം=ചെമ്പരത്തി. 152.

ജീരകാദിപ്യതം.

മലർജീരകരികപാഥെ ക്ഷുദ്രൈരണ്ഡാഞ്ചദ്രേയും പഴം പ്ലാവിലയും തുമ്പക്കുഴുത്തും കുത്തിയുള്ളനീർ കൊണ്ടുതമ്മിൽപ്പുരമ്പകപം ജീരകുണാവികല്ലിതം കുടിയ്ക്കുവായുനർകൂടും ഛർദ്ദിദിഷ്യസുപുജിതം വിലക്കമെക്കിളുംമാറാ രഹസ്വമിദമുത്തമം.

മലർ, ജീരകം ഇതുകളുടെ കഷായജലത്തിൽ ചെറുപ്പതിന, ആവിണക്കം, ചെറുപുളി, പ്ലാവില, തുമ്പക്കുഴുത്ത് ഇവയുടെ നിര പകന്നു ജീരകം കല്ലും ചേർത്തു നൈ അരിച്ചു സേവിക്കുക. വായു, കോപം, ഛർദ്ദി, വിലക്കം, ഇക്കിൾ ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. പുത്തരിച്ചുണ്ടു വായുക്കോടേതിന്നു ഏത്രയും ഗുണകരമായി കാണുന്നതു

കൊണ്ടു ഇതിലെ “ക്ഷുദ്രാ” ശബ്ദത്തിന്നു പുത്തരിച്ചുണ്ടു
എന്നായിരിക്കണം വിവക്ഷ. രീപ്പ് ചെയ്യുന്നതു “രസവീ
യാദി” നാലും അഞ്ചും അറിയുന്നവരിൽ നിഷ്കപിച്ചിരി
ക്കുന്നു. 153.

പുനൻവാദികഷായം.

പുനൻവാബലാവിലപസ്ഥിരാഗോക്ഷര ഭദ്രികൈഃ
ജീവന്ത്യാപിശൃതംതോയം പുഷ്ടിക്രട്ടക്ഷ്യാനാശനം.

പുനൻവം=തമിഴാമ. വലാ=കുറഞ്ഞാട്ടി. വിലപം=
കൂവളം. സ്ഥിരാ=ഓരില. ഗോക്ഷരം=ഞൈരിഞ്ഞിൽ. ഭദ്രി
കം=ചെറുപൂള. ജീവന്തി=അടവരിയൻ. ഇവകൊണ്ടുള്ള
കഷയം ദേഹപുഷ്ടിയെ ഉണ്ടാക്കുകയും രാജയക്ഷ്യാവിനെ
ശമിപ്പിക്കയും ചെയ്യും. 154.

ശോഷത്തിനും.

മലർമുദ്ഗകൂവളബലാധനമു-
ക്കണപഞ്ച മൂലചെറുപൂള മരൈഃ
പിബശുദ്ധശർക്കരയതും പൊടി-
ചെയ്യു ചേൽഖില ശോഷഹരം.

മലർ, ചെറുപയറു, കൂവളം, കുറഞ്ഞാട്ടി, കൊത്ത
മ്പാലയരി, ചുക്ക്, ചെറുപഞ്ചമൂലം, ചെറുപൂള, ദേവ
താരം ഇവ പൊടിച്ചെയ്യു പഞ്ചസാര ചേർത്തു സേവിക്കുക.
ശോഷം ശമിക്കും. 155.

സ്വരസാദത്തിന്.

ദശമൂലശ്രുതാൽക്ഷീരാൽ സപ്പിർയദദയാന്നവം
സവിപ്പലികം സക്ഷൗദ്രംതൽഘൃതം സ്വരഃഖോധനം
ശിരഃപാർവാംഗശൃലഘ്നം ശ്വാസകാസക്ഷയാപഹം.

ദശമൂലകഷായത്തിൽ പാലു പകുന്ന് ഉറവീഴ്തി കട
ഞെട്ടുത മെണ്ണ തിപ്പലിപ്പൊടിയും തേനും ചേർത്തു
സേവിക്കുക. ഇതു സ്വരസാദം, പാർവശൃലം, അംഗ
ശൃലം, ശ്വാസം, കാസം, ക്ഷയം ഇതുകളെ ശമി
പ്പിക്കും. 156.

ശോഷത്തിന്.

ക്ഷീരംപിഷ്ഠഭാപ്യമവാജി ഗന്ധ
വിപകചമേവംലഭതേചപുഷ്ടിം
തദൃതമിതം ക്ഷീരഘൃതം സിതാഡ്യം
പ്രാതർലിഖേദോ വിവദയാനപാനം.

പ്രഭാതത്തിൽ പാൽകുടിക്കുകയോ, അമുക്കരം ഇട്ടു
കുറുകിയ പാലിൽ പഞ്ചസാരചേർത്തു കുടിക്കുകയോ, അമു
ക്കരകഷായത്തിൽ നൈ ചേർത്തു കാച്ചിയരിച്ച പഞ്ച
സാരചേർത്തു പാൽ അനുപാനമായി സേവിക്കുകയോ
ചെയ്യാം. ശോഷം മാറും. 157.

മരൊന്നം.

കൃശ്ണാഞ്ചലം നന്നേററം ക്ഷതപ്രോക്തഞ്ചശോഷജിത്
അശ്വഗന്ധാദി ലാക്ഷുദ്വം തൈലമദ്യംജനൈവിതം. 158.

അമുക്കരം പൊടിച്ചിട്ടു പഞ്ചസാരയുമായതു
ബലയിട്ടുകരുകിട്ടിട്ടാടും ക്ഷീരംപിടിച്ചെന്നരം. 159.

ഏലാദിമുണ്ണം.

ഏലാകുടുംഗമരം കുറഞ്ഞുകുമ്മിരിയിന്തിനടൈപദവും
താലീസലവംഗമമുക്കരതിപ്പലിഭൂക്തികളെനിയകുഷ്മിതാഃ
ആരാകഴഞ്ചു നവാഷകകുടൈഗ്രംഗിനിരാചസിതാ
ന്തായിവതേനണയാലശിതാഃ കുരശോഷസചീനസ
കാസഹരാഃ

ഇതു വൈദ്യസാഹിത്യരസികന്മാർ ചൊല്ലിചിരിച്ചു
കൊണ്ടാലോചിക്കട്ടെ. 161.

എക്കിട്ടക്കു്.

കോലലാജാം ജനസിതാമുണ്ണംസമധൃശകർരം.
സൈന്ധവസ്വരജാമിക്സിപിബേതുകോഷ്ണേനസപ്പിഷാ
ലന്തക്കുരു, മലർ, അഞ്ജനം, വെൺകുരുക, ഇവ
പൊടിച്ചു തേരും പഞ്ചസാരയും ചേർത്തു സേവിക്കുകയോ
മുട്ടുവെള്ളത്തിൽ ഇതുപ്പൊടി സേവിക്കുകയോചെയ്തു.
ഏക്കിട്ടം ശമിക്കും. 161.

വായുക്ഷോഭത്തിനു്.

മൂരന്തണ്ടു പുഴുങ്ങിട്ടുണ്ടൊതുക്കിപ്പിഴിയും ജലൈ
ജീരകേണചമയ്ക്കും നൈ പുഴുക്കോടനിലാപഹം. 162.

മരൊന്നം.

പഴംപ്ലാവിലയമ്പോടു കത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പാമസി
ദിപ്യകം കല്ലമായിട്ട് കാച്ചുമ്പോൾ വായുക്കോപജിത്. 163.

എക്കിട്ടക്കം.

മധുരയാത്രീശുണ്ണീമധുകാംജനഗൈരികൈശുതുലൈച്ചു
ശർക്കരലാജോപേതൈ മധുനാവലിമേദമീഹിക്കീ.

തിപ്പിലി, നെല്ലിക്ക, ചുക്ക്, ഇ (എ) രട്ടിമധുരം,
അംജനം, കാവിമണ്ണ് ഇതുകൾക്കു സമം പഞ്ചസാരയും
മലർപൊടിയും ചേർത്തു പൊടിച്ചു തേൻചേർത്തു നക്കുക.

164.

കാകമാചീഘൃതം.

കാകമാചീലേരസയഷ്ടീകുല്ലം പ്രസാധിതം
തൈലഘൃതംവാചാനേനകാസജിത്സപരസാദനത്.

കാകമാചി = കരിന്തകാളി തീരിൽ ഏർട്ടിമധുരം
കുല്ലംചേർത്തു പാകം ചെയ്യേണ്ടത തൈലമോ ഘൃതമോ
സേവിക്കുക. കുറച്ചുയടുപ്പ് ഇതുകൾ ശരിക്കും. ഇതിൽ
“കാകമാചി” ശബ്ദത്തിന്നു ഇതു പകർത്തേണ്ടത് താളി
യോലഗ്രന്ഥത്തിൽ കരിമുത്തിയെ എന്ന ഭാഷ കാണിച്ചി
ട്ടുണ്ട്. അനുഭവസിദ്ധന്മാരായ വൈദ്യന്മാർ യഥോചിതം
ചേർത്തട്ടെ.

165.

കാസശ്വാസത്തിന്.

മണ്ടിപ്പുറമുറകുറഞ്ഞ കരപ്പൊടേക്കും
രണ്ടോരിലാശ്ലി ചെറുപുളയൊടൊത്തവിലപം
കപാമംകുറുക്കി മലരിട്ടു ചരക്കുമപ്പാൽ
കൊണ്ടുള്ളകഞ്ഞി സഹജീരകമത്രനന്നം.

166.

ജീവന്ത്യാദിമൂണ്ണം.

ജീവന്തിമുസ്യദധു കതപഃഗലാംജനപെശഷ്ണാം
ചണ്ഡാതാമലകീലാഹഭോർഗീനാഗരവാളകം
കർക്കാഖ്യശടീകൃഷ്ണാ നാഗകേശരചോമകം
ഉപയുക്തായമാകാമം മൂണ്ണംദിഗുണശർക്കരം
വാർപരഗ്ജപരകാസഫ്ലം ഹിഡ് മംശ്വാസഹരംപരം.

ജീവന്തി=അടവതിയൻകിഴങ്ങ്. മുസ്യ=മുത്തങ്ങ. മധു
കം=എരട്ടിമധുരം. തപക്=ഇലവംഗം. ഏലാ=ഏലക്കായ,
അംജനം=അംജനക്കല്ലു്. പെശഷ്ണം=പുഷ്ണമൂലം. ചണ്ഡാ=
ചണ്ണക്കുവ. താമലകീ=കീഴാർനെല്ലി. ലോഹം=അകിൽ.
ഭോർഗീ=ചെറുതക്ക്. നാഗരം=മുക്ക്. വാളകം=ഇരി
വേലി. കർക്കാഖ്യം=കർക്കശ്ശാഗി. ശടീ=കച്ചോലം. കൃഷ്ണാ=
തിപ്പലി. നാഗകേശരം=നാഗപ്പൂവ്. ചോമകം=ഇല
വംഗം. ഇവസമം പൊടിച്ചു അതിൽ രണ്ടിരട്ടി പഞ്ചസാ
രയും ചേർത്തു പൊടിച്ചു ചേവിക്കുക. വാർപരംഗം, ജപരം,
കാസം, ഹിഡ് മം, ഇതുകൾ ശരിക്കും. ഇതിൽ രണ്ടു പ്രാ
വശ്യം ഇലവംഗം കാണുന്നതുകൊണ്ടു പിശകു പററിപ്പാ
യെന്നു കരുതേണ്ട. “ഏകമപ്യേഷ്യം യോഗൈസ്തിൻ

യത്പുനരപ്യതേ മാതതോദിഗുണം കായ്ം തദ്രവ്യം
തതപഃവദിഭിഃ" എന്നു വൈദ്യപരിഭാഷയിൽ അനുവദി
ച്ചിട്ടുണ്ട്. 167.

വിലപാദി കഷായം.

വിലപക്ഷുലാജദേവദ്രവയാത്യാർകധാന്യകൈഃ
സമുദ്ഗൈശസാധിതംകപാഥം ഹിഡ്മാജിത്സപ
യോഥവാ.

കൂവളം, കുരിമ്പ്, മലർ, ദേവതാരം, ജീരകം, ഇഞ്ചി,
കൊത്താലയരി, ചെറുപയറ്റ് ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായ
മോ പാൽകഷായമോ സേവിക്കുക. എങ്കിട്ടും ശരിക്കും.
168.

ഏകലിന്.

കുടുകാമുലികുംഭുക്കും ഖണ്ഡശർക്കരയും മലർ
പൊടിച്ചുമധുനാജ്യേനനകിലേക്കലൊഴിഞ്ഞുപോം. 169.

ഏകലിനു കഷായം.

കാരിലമുവില വഴുതിന വാശാചീരാവരീ വരാചജീവന്തി
ഇഞ്ചിയൊടേതൽകപാഥം തൈ മേല്പൊടിയായ്
കടിക്കിലേക്കലരം.

വാശാ=ആടലോടകം. വീരാ=കോപകീഴുണ്ട്. വരി=
ശതാവരി. വരാ=ഗ്രിഹല. ജീവന്തി=അടവതിയൻ. ഇവ

കൊണ്ടുള്ള കഷായം റൈ മേല്പൊടി ചേർത്തു സേവിക്കുക.
ഏകൽ ശമിക്കും. 170.

ഏകലിനവിദവനം.

ദ്രാക്ഷാത്രിവൃതകഷായത്തിൽ ത്രിവൃതപൊടിസിതായുതം
കുടിച്ചിഹവിദവിച്ചാൽ കെട്ടുകാമേക്കലേതുമ. 171.

കാളശാകാദിപുതം.

കുരിവെപ്പൊട്ടുകഞ്ഞണ്ണി പൊന്നാവീരം തിദിശ്വികാ
വച്ചപ്പുടോലംതാംബൂലംമുക്കാപ്പിരം വൃഷംതഥാ.
ഇവയെട്ടുംപിടിക്കുന്നള്ള രസനെയെണ്ണയാകിലാം
കുടുക കല്ലമയ്കാച്ചിക്കുടിച്ചാൽ ചുര നാശനം.

തിദിശ്വികാ=ചെറുചഴുതിയ. താംബൂലം=വെറില.
വൃഷം=ആടലോടകം. ഈ എട്ടു മരുന്നുകളുടെ തീരിൽ
കുടുക കല്ലംചേർത്തു എണ്ണയോ റെയ്യോ കാച്ചി സേവി
ക്കുക. കുര ശമിക്കും. 172.

കരയ്ക്കു വിലപാദികഷായം.

വിലപംധാത്യം കുറുന്താട്ടി ജീരവും മലർമുദ്ഗവും
ജീവന്തി ചുക്കമരവും കാസജിത്സശൃതം ജലം.

വിലപം = കൂവളം. ധാത്യം = കൊത്തമ്പാലയരി.
മുദ്ഗം=ചെറുപയറ്. ജീവന്തി = അടവതിയൻകിഴങ്ങ്.
മരം=ദേവതാരം. ഇതുകൾ കഷായംവെച്ചു സേവിക്കുക.
കുര ശമിക്കും. 173.

ക്ഷയത്തിന്നു്.

ഇലയുത്തണ്ടുംവേരും പ്രത്യേകം മുഷ്ടബുദ്ധാരായാദി
 ചുക്കുത്തൻ കുടിനീരാൽ ചുമയും ക്ഷയമിളച്ചുരക്തവും

തുവരും.

ആടലോടകത്തിന്റെ ഇലയും തണ്ടും വേരും ചുക്കും.
 ഇതുകൾ രാജാനും മുമ്മൂന്നിനെ കഴുത്തുടുത്തു കഷായം
 വെച്ചു സേവിക്കുക. കുര ക്ഷയം ഇതുകൾ ശമിക്കുകയും
 രക്തപുഷ്ടി ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. 174.

നിംബാദികഷായം.

നിംബാമൃതാപടവലം ചെറുതക്കുടമാരം
 പൊന്നാമരം വഴുതിപിമുകിൽ ദാരവിശൈലി
 വാശാത്രികണ്ടകയുതൈദി പശുനം കഷായം
 ഹന്ത്യാത് ക്ഷയം ചുമയൊടേങ്ങൽ വികാരമെല്ലാം.

നിംബം=വേപ്പു്. അമൃതം = ചിററമുതു്. ചോരം=
 കച്ചോലം. പൊന്നാമരം=പൊന്നാവീരം. മുകിൽ=മുത്തങ്ങ.
 ദാരം=ദേവതാരം വിശപം=ചുക്ക്. വാശം=ആടലോടകം.
 ത്രികണ്ടകം=തൈരിഞ്ഞിൽ ഇതുകൾകൊണ്ടുള്ള കഷായം
 ക്ഷയം, കുര, ഏക്കൽ ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 175.

ഉരുക്ഷതത്തിന്നു്.

ആറുദാർബലാദനം വിലപം ജീവന്തി ശാരിവാ
 ഇക്കഷായം കുടിച്ചാൽപോ മുരദി ക്ഷതമശേഷവും.

ബലാഭേദം = കരഃനാട്ടി, ഉശരകം. വിലപം = ക്രവളം.
 ജീവന്തി = അടവതിയൻകിഴങ്ങ്. ശാരിബാ = നന്നാറി.
 ഇതുകൾകൊണ്ടുള്ള കഷായം സേവിച്ചാൽ ഉരഃക്ഷതം
 ശമിക്കും. 176.

ക്ഷതകാസത്തിന്നു്.

ബലാബൃഹത്യംശൂമതീദ്രവയാശേഷജംജലം
 ലാക്ഷാപരാഗസമ്മിശ്രം ക്ഷതകാസ ഹരംപരം.
 ബലാ = കരഃനാട്ടി. ബൃഹതീ = വഴുതിന. അശൂമതീ
 ദ്രവം = കാരില, മൂവില. വാശാ = ആടലോടകം. ഇഷ്ട =
 കുരിമ്പ്. ഇതുകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ അരക്കിൻപൊടി
 യിട്ടു സേവിക്കുക. ക്ഷതകാസം ശമിക്കും. 177.

മരൊന്നം.

യഷ്ട്യാഹപനാഗബലയോഃ കപാമെക്ഷീരസമമൃതം
 പയസ്യാപിപ്പലീവാംശീ കല്ലുസിദ്ധംക്ഷതൈഹിതം.
 ഇരട്ടിമധുരം, ആനക്കരഃനാട്ടി (ഉശരകം) ഇതുക
 ളുടെ കഷായത്തിൽ അടവതിയൻകിഴങ്ങ്, തിപ്പലി, മുള
 കുപ്പൂരം ഇതുകൾ കല്ലും ചേർത്തു നെയ്യരിച്ചു സേവിക്കുക.
 ക്ഷതം ശമിക്കും. 178.

ക്ഷതകാസത്തിന്നു പാൽകഷായം.

ബലാംസമിരംപുണ്ണിം ബൃഹതീംകണ്ടകാരികാം
 സാധയിതപാരസൈതേഷാം പയോഗവ്യം രസായനം,

ബലാ=കുറഞ്ഞാട്ടി. സ്ഥിരാ=കാരില. പൂർണ്ണി-
 മൂചില. ബൃഹതീ=ചെറുവഴുതിന. കണ്ടകോരികാ=ഞെരി
 ണ്ണിൽ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ പാലു ചേർത്തു
 പാല്ല്യായമാക്കി സേവിക്കുക. കാജസ്സുണ്ടാവും ക്ഷതവും
 ശമിക്കും. 179.

കാസത്തിന്നു വർതി.

ത്രികടകമനയോല ചെഞ്ചിലീയം
 വൃഷവരിപത്രമീലന്തൻ കുരൂണി
 ഇവപെരികെയരച്ചു തേച്ചുണക്കും
 തിരിയതുനെയ്യിൽ നനച്ചു ധൃപയേച്ചു.

ചുക്ക്, മുളക്, തിപ്പലി, മനയോല, ചെഞ്ചില്യം,
 ആടലോടകം, ശതാവരി, ലന്തഇല ഇതുകൾ അരച്ചു
 ശീലയിൽ തേച്ചു തിരിയുണ്ടാക്കി ഉണക്കി നെയ്യിൽ നന
 ചു കത്തിച്ചു പുകയേല്ക്കുക. 180.

മരൊന്നം.

മനശ്ശിലാസമംകൃഷ്ണാ തദലംവിശപഭേഷജം
 തദലംമരിചാവിദ്യാത്തദലം തു ഹരിതകീ
 ഏതാശ്ചണ്ണംസമാചാപ്യ കാപ്ലാസംവേഷ്ടയേൽ
ഭിഷക്
 ഏഷധൃമവരോയോജ്യഃ കാസശ്വാസനിബഹ്നഃ.

മനയോലയിൽ പകുതി തിപ്പലി, അതിൽ പകുതി
 ചുക്ക്, അതിൽപകുതി കുരുമുളക്, അതിൽപകുതി കടുക്ക

ഇതുകൾ പൊടിച്ച ശിലയിലിട്ടു തിരിയുണ്ടാക്കി പുകയേ
ല്പക. കുര ശമിക്കും. 181.

മരിചാവലേഹിം.

മുണ്ണുംതുമരിചാല് ഭൂതം സിതാക്ഷൗര്യപുത്രൈസ്സമ
ലിപ്യാത് കാസഹരംചൈവ ദീപനംരോചനംപരം.

കുരുമുളകിൻപൊടി പഞ്ചസാരയും തേനും നെയ്യും
ചേർത്തു ലേഹമാക്കി സേവിക്കുക. കുര ശമിക്കുകയും രോച
നവും ദീപനവും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യും. 182.

തിർഗുണ്ഡീപത്രഘൃതം.

തിർഗുണ്ഡീപത്രനിർമ്മാസ സാധിധംകാസജിത്ഘൃതം
കാസമർദനൈവമേവ ഘൃതംകാസം നിയച്ഛതി.

കുരുമുളകിനിരിൽ നൈ കാച്ചി സേവിക്കുകയോ
പൊന്നാവിരസത്തിൽ നൈ കാച്ചി സേവിക്കുകയോ
ചെയ്യ. കുര ശമിക്കും. 183.

കുരക്കു തൽകാലമരണം.

നിദിശ്ചികാരസപ്രസര ഘൃതപ്രസരംവിപാചയേത്
പിപ്പലിക്കാരസംയുക്തം തൽകാലപരമേഷധം.

ചെറുവഴുതിനനീരിൽ നൈ പാകംചെയ്യട്ടെത്തു അ
തിൽ തിപ്പലിപ്പൊടിയും ചവക്കാരവും ചേർത്തു സേവിക്കുക.
കുര ഉടനെ ശമിക്കും. 184.

ത്രികടുകാദിമൂണ്ണം.

ത്രികടുകമജമോജം ചിത്രകോമിം ശുഭാംഗീ
വിധമവിസഹചന്ദ്രം സൈന്ധവം യാവശ്രുകം
അമൃതമിതിഭിഷഗ്ഭിഃ കീർത്തിതശ്ചൂണ്ണരാജഃ
കഫപവനനിഹന്തം ശുദ്ധ ഹാദീപനശ്രു.

ത്രികടുകം=മുഴു. മുളക്. തിപ്പിലി. അജമോജം=
അയമോതകം. ചിത്രകം=കൊടുവലി. ഹിംഗു=കായം.
ഭാംഗി=ചെറുതേക്കു. വിധം=വിളയുപ്പ്. ചന്ദ്രം=കാടു
മുളക്. സൈന്ധവം=ഇതുപ്പ്. യാവശ്രുകം=ചവക്കാറം.
അമൃതം=ചിററമുതു. ഇവകൊണ്ടുള്ള മൂണ്ണം കഫം, വാതം,
ശുദ്ധം ഇവയെ ശമിപ്പിക്കുകയും ദീപനത്തെ ഉണ്ടാക്കു
കയുംചെയ്യും. വൈദ്യന്മാർ ഇതിനെ മൂണ്ണരാജൻ എന്നി
ങ്ങനെയൊന്നു നാമകരണംചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. 185.

കുരക്ക കഷായം.

ചെറുചയറമൃതാമുക്കൊടുബൃഹതീ
പൊന്നാമരേക്ഷുലാജധന്തൈഃ
കട്ഫല മൊത്തകഷായം ചുമ
ശോഷശ്വാസപീതസം ജയതി.

അമൃതം=ചിററമുതു്. ബൃഹതീ=ചെറുവഴുതിന. പൊ
ന്നാമരം=പൊന്നാത്തകര. ഇക്ഷു=കരിമ്പൂ. ലാജം=മലർ.
ധനം=കൊത്തമ്പാലയരി. കട്ഫലം=കുമിഴ്. ഇവകൊണ്ടു
ള്ള കഷായം. കുര, മെലിമ്പൂ, ഏക്കം, പീതസം, ഇതു
കളെ ശമിപ്പിക്കും. 186.

അസ്ഥിസ്രാവത്തിനും.

മുഴക്കുമോരിൽ മുഴക്ക തെച്ചിപ്പുവുവചിച്ചുടൻ
അസ്ഥിസ്രാവവിനാശായ പിങ്ബദുക്തപ്രമാണതഃ. 187.

ശുക്ലസ്രാവത്തിനും.

മീനാണീയരച്ചിട്ടു മോരിൽമുക്കുടീമുനനാൻ.
പ്രാതഃപരകിനാൽ ശുക്ലസ്രാവമെന്നതൊഴിഞ്ഞുപാം.
188.

ചന്ദനാദി തൈലം.

ചന്ദനംജലദംധാത്രി യഷ്ടുഗ്രാഹപായശ ശിബാഃ
സബലാതപകൃതൈപാക്രേഷ്ടിപേത് ബ്രഹ്മീവരീരസം
നാളിഃകരാബുദുശുബഞ്ച തൈലമാതം പൃഥക്പൃഥക്
പ്രപൈശ്വരീകമഞ്ജിഷ്ടാധാതകീപത്മകസരം
പത്മകം ജലകന്ദഞ്ച ജീവനീയഗണ്ഡിസം
അനന്താകശകാശേക്ഷുഷ്കീരിശ്രംഗതഗുൽപലം.
കപാതൃദ്രവ്യൈശ്ചൈസ്സിലം കാമിലാവുഡവാതനത്
ഏതത്തെലംപ്രശമയേദ്രാഹജപരമദ്രോഹൻ
തൃഷ്ണാപിപാസാന്തദ്രാഹ രക്തപിത്തസിരാഗ്രാഹൻ.
പ്രദരംചിത്ത വിദ്രംശമദ്യംഗാദ്വൈജ്ജയദിദം.

ചന്ദനം=വെള്ളച്ചന്ദനം. ജലദം=മുത്തങ്ങ. ധാത്രി=
നെല്ലിക്ക. യഷ്ടുഗ്രാഹപം=ഇ(പു)രട്ടിമധുരം. ആമയം=കൊ
ട്ടം. ശാരിബാ=നന്നാറിക്കിഴങ്ങു്. ബലാ = കറുത്താട്ടി.
തപക് = ഇലവംഗം. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ പ്രപൈ

ണ്ഡരീകം=വൃണ്ഡരീകകുരിമ്പ്. മഞ്ജിഷ്ഠാ=മഞ്ചട്ടി. ധാതകീ=താതിരിപ്പുവ്. പത്മകുസരം=താമരയല്ലി. പത്മകം=പത്രമുകു. ജലകന്ദം=നീക്കിഴങ്ങ്. അതായ്യാ താമര മുതലായതുകളുടെ കിഴങ്ങ്. "ജീവനിയഗണം". ബിസം=താമര വളയം. അനന്താ=കൊടിത്തൂവ. കുശം=കുശപ്പല്ലു്. കാശം=അമ. ഇഷ്ടം=കുരിമ്പ്. ക്ഷിരീശൃംഗം = നാല്പാമരമൊട്ട്. തപക്=ഇലവംഗം. ഉൽപലം=ഞെങ്ങഴിനീക്കിഴങ്ങ്. ഇവകുല്ലംചേർത്തു, മേൽപറഞ്ഞ കഷായജലത്തിൽ എണ്ണയേളം ബ്രഹ്മിനീർ, ശതാവരിനീർ, നാളികേരജലം, പാൽ ഇതുകളും ചേർത്തു കാച്ചിയരിച്ചു തേക്കുക. കാമല, വൃദ്ധധാരം, ദാഹം, ഭ്രമം, മദം, ജപരം, തൃഷ്ണ, തണ്ണീർ ദാഹം, അന്തദ്രാഹം, രക്തവിത്തം, സിരാഗ്രഹം, പ്രദരം, ഉന്മാദം ഇവ ശമിക്കും. 189.

ശ്വാസകാസത്തിന്നു്.

ബലാകൃവളംമുദ്ഗന്ധം ചുക്ക് ജാജീ
 വൃഷാലാജവും ചുതഞ്ഞും കുരിമ്പും
 കൃതംകൊണ്ടുരാത്രൈകുടിക്കും കഷായം
 ശമംചെയ്യുശ്വാസകാസാന്തിഹന്തി.

ബലാ=കുറുത്തോട്ടി. മുദ്ഗം=ചെറുപയറ്. അജാജീ=ജീരകം. വൃഷം=ആടലോടകം. ലാജം=മലർ. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം രാത്രിയിൽ സേവിക്കുക. ശ്വാസകാസങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. 190.

ലാക്ഷാദിതൈലം.

ലാക്ഷാരസമസ്തു ചതുർഗുണൈച
 തൈലംപചേത് സേവ്യനിശായോബ്ബൈഃ
 മഞ്ജിഷ്ഠയഷ്ടീസുരദാരുതിക്താ
 ഹിമാശ്ചഗന്ധമിന്ദിമാംസികഷ്ഠൈഃ
 ഏതന്നിഹന്തിജപരകാസശോഷ
 ശ്വാസാംശ്ച ഭൂതഗ്രഹരാക്ഷസാദീത്.
 പ്രശസ്ത്യതൈദുബ്ബലബാലവൃദ്ധ
 ക്ഷീണക്ഷതാതാമപിഗർഭിണീതാം.

ലാക്ഷാരസം=അരക്കിൻചാറ്. മസ്തു=തൈർവെള്ളം.
 അരക്കിൻചാറേക്കാൾ തൈർവെള്ളം താലിരട്ടി വേണം.
 തൈലം=എണ്ണ. സേവ്യം=രാമച്ചം. നിശായം=വരട്ടമഞ്ഞൾ.
 അഭയാം=കടുക്. അബ്ബം=മുത്തങ്ങ. മഞ്ജിഷ്ഠ = മഞ്ചട്ടി.
 യഷ്ടീ=ഇ (എ) രട്ടിയേരം. സുരദാരു=ദേവതാരം. തിക്തം=
 പുത്തരിച്ചുണ്ട. ഹിമം=ചന്ദനം. അശ്ചഗന്ധം=അമുക്കരം.
 മിന്ദി=ശതകപ്പ. മാംസി=മാഞ്ചി. കഷ്ഠം=കൊട്ടകം. ഇവ
 കല്ലം. ഈ തൈലം പനി, മെലിവ്, ഏക്കം, ഭൂതദ്രോ
 ഹം, രാക്ഷസപീഡ ഇവയെ ശമിപ്പിക്കുകയും ദോഷബലം
 ഇല്ലാത്തവർ ബാലന്മാർ, വൃദ്ധന്മാർ, ക്ഷീണന്മാർ, ക്ഷത
 രോഗികൾ ഇവക്കും വിശേഷാൽ ഗർഭിണികൾക്കും സുഖ
 പ്രദമാകുന്നു.

191.

അഷ്ടമംഗലഘൃതം.

പടോലശാരിവാമസ്മാ മധുകം കടുരോഹണി
 ഉശീരംചന്ദനഞ്ചൈവ പിപ്പലീഘൃതമഷ്ടകം

സർവ്വജപരഹരംചൈവരക്ഷോഘ്ലം പുഷ്ടിവർദ്ധനം
 അഷ്ടമംഗലകന്താമ ഘൃതമാത്രേയനിർമ്മിതം.

ശാരിബം = നന്നാറിക്കിഴങ്ങ്. മുസ്സം = മുത്തങ്ങ. മധു
 കം = ഇ (എ) രട്ടിമധുരം. ഉശീരം = രാമച്ചം. ചന്ദനം = വെള്ള
 ചന്ദനം. പിപ്പലി = തിപ്പലി. ഇവ കല്ലംചേർത്തു പാകം
 ചെയ്യേണ്ടത ഘൃതം ഘൃല്ലാ ജപരത്തേയും ഭൂതബാധയേയും
 ശമിപ്പിക്കും. ദേഹപുഷ്ടിയെ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യും. അഷ്ട
 മംഗലം എന്നു പേരായ ഈ ഘൃതം ആത്രേയമർഷിയാൽ
 ഉണ്ടാക്കിയതുമാകുന്നു. 192.

ശീതദാഹാദിജപരത്തിനും.

വൃഷപർപ്പകം പാഠാചന്ദനോശീരകാമൃതം
 ശുണ്ഠിബൃഹദ്വ്യാർമൂലബൃഹതൽസിദ്ധംശീതദാഹനതം

വൃഷം = ആടലോടകം. പർപ്പം = പർപ്പകപ്പല്ല്.
 പാഠം = പാടക്കിഴങ്ങ്. ചന്ദനം = വെള്ളച്ചന്ദനം. ഉശീരകം =
 രാമച്ചം. അമൃതം = ചിററമൃത്. ശുണ്ഠി = മുക്ക്. ബൃഹതി
 കൾ = ചെറുവഴുതിനയും വെറുവഴുതിനയും. ഇതുകൾ
 കൊണ്ടുള്ള കഷായം ശീതാദി ജപരത്തേയും ദാഹാദി ജപര
 ത്തേയും ശമിപ്പിക്കും. 193.

അമൃതാദികഷായം.

അമൃതാചന്ദനോശീരശാരിബാംബുദവാരീദിഃ
 പാക്യംശീതകഷായംവാദാഹജപരഹരംപരം.

അമൃതം=ചിററമൃതം. ചന്ദനം=രക്തചന്ദനം. ഉശീരം=
രാമച്ചം. ശാരിരം=നന്നാരിക്കിഴങ്ങ്. അംബുദം=മുത്തങ്ങ.
വാരി=ഇരിവേലി. ഇവകൊണ്ടു കഷായമായോ ശീത
കഷായമായോ സേവിക്കുക ദോഷജപരത്തെ ശമിപ്പിക്കും.

194.

ലവലീപത്രകാദി കഷായം.

ലവലീപത്രഭൂതിംബ തുളസീമൂലപപ്പടൈഃ
സഹവിഷ്ണുപ്രിയാദേവീ വാരിദാശപത്മപല്ലവൈഃ
സവിശൈഃ കപഥിതന്തോയം
സക്ഷീരംപായയേത് പ്രഗേ.

ലവലീപത്രം = വെള്ളിഇല. ഭൂതിംബം=കിരിയാത്തു.
സഹം=പുച്ചാകരന്തൽ. വിഷ്ണുപ്രിയാ=വിഷ്ണുകൃാന്തി.ദേവി=
തിരുതാളി.വാരിദം=മുത്തങ്ങ. അശപത്മപല്ലവം=അരയാൽ
തളിർ. വിശ്വം=മുക്ക്. ഇതുകൾ കഷായം വെച്ചു പ്രഭാ
തത്തിൽ സേവിക്കുക. ശീതജപരം ശമിക്കും.

195.

ഉശീരാദി കഷായം.

ഉശീരവിശ്വാംബുഗുളുചിപാഠാ
കിരാതതിക്താംബുദധന്വയാഷൈഃ
കപാഥംവീഞ്ചത്തി പ്രത്യഷാതിസാര
ഭ്രമാന്വപിത്തഭവൈജപരതു.

ഉശീരം=രാമച്ചം.വിശ്വം=മുക്ക്.അംബു=ഇരിവേലി.
ഗുളുചി=ചിററമൃതം. പാഠാ = പാടക്കിഴങ്ങ്. കിരാതതി

ക്തം=കിരിയാത്തു. അംബുദം=മുത്തങ്ങ. ധന്വയാഷം=കൊ
 ടിത്തുവ. ഇവകൊണ്ടു കഷായം വെച്ചു സേവിക്കുക. ദാ
 ഘം, അതിസാരം, ഭ്രമം, പിത്തജ്വരം ഇതുകൾ ശമിക്കും.

196.

സന്നിപാതജ്വരത്തിന്.

ദാവ്യംബുദാതികതഫലത്രയഞ്ച
 ക്ഷുദ്രാപടോലീത്യാരസീചനിംബം
 കപാഥംവിദല്യാജ്ജ്വര സന്നിപാതെ
 നിഃശ്യാതനൈപ്യംസിവിഞ്ചോധനാത്ഥം.

ദാർവീ=മരമഞ്ഞൾ. അംബുദം=മുത്തങ്ങ. തിക്തം=
 പൂത്തരിച്ചുണ്ട. ഫലത്രയം=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക.
 ക്ഷുദ്രം=ചെമ്പഴുതിന. പടോലി=കാട്ടുപടോലം. ത്യാരസീ=
 മൂവില. നിംബം=വേപ്പ്. ഇതുകൾ കഷായം വെച്ചു സേ
 വിക്കുക. ഘോധംകെട്ടുകിടക്കുന്ന സാന്നിപാതജ്വരം
 ശമിക്കും.

197.

ധൃദ്ധ്യാദി ഗുളിക.

ധൃദ്ധ്യാദിഗുളികാദി വൈകണ്ഠതളസിദലൈഃ
 തക്രേഷ്കമാത്രേഗുളികാ പീതാചാതുത്ഥികീ ജയേത്.

ധൃദ്ധ്യാദി=ഉമ്മത്തം. ഏരണ്ഡം=ആവിണക്ക. നിർഗു
 ണ്ടി=കരനൊച്ചി. വൈകണ്ഠം=തുമ്പ, തളസി. ഇതുകളു
 ടെ കരന് താനിക്ക പ്രമാണം അരച്ചുരുട്ടി മോരിൽ സേ
 വിക്കുക. ചതുത്ഥകജ്വരം ശമിക്കും.

198.

കുളിപ്പാനുള്ള മരണം.

ആലാവിണക്കണപനിച്ചികരം വിഷ്ണുപത്നീ
പുഷ്പാകരന്തലയുമിട്ടു പചിച്ചതോയം.

മേൽക്കുറുതലക്കുമിഹകൊള്ളുക നന്നതദേവ്
ധാത്രിബലാശ്രുതവൃശ്ചകുളിച്ചുകൊൾവാൻ.

ധാത്രി=നെല്ലിക്ക. ബലം=കുറുത്താട്ടി. ശ്രുതം=കു

ഷായം.

199.

അജാളിമുസൂരി ഗുളിക.

അജാളിമുത്തങ്ങളുകടുകു ചന്ദനം
കഴഞ്ചിതന്റെ കുരുമാങ്ങയണ്ടി
ഞാവൽതളിർ ജാതിഫലംവയമ്പും
സഹസ്രവധി ഉരുമാമ്പഴത്തോൽ
വിഷാകണാനൽ കുടജസ്യബീജം
ചാജ്ജേരി ചായില്യമമിൻമരണം
മുസൂകഷായത്തിലരച്ചു തേനം
ക്കിപ്പാ കൊടുത്താലതി സാരമില്ല.
തീർന്നിട്ടമാത്രം ഗൃഹണിചികാരം
തീർക്കും വയറിൽ കൊടുതായ ശുദ്ധം.

ജാതിഫലം=ജാതിക്ക. വിഷാ=അതിവിടയം. കണാ=
തിപ്പലി. കുടജബീജം=കുടകപ്പാലയരി. ചാജ്ജേരി=പുളി
യാരൽ. അമിൻ=കുറപ്പ. ഇതുകൾ മുത്തങ്ങാകഷായത്തി
ലരച്ചു ഗുളികയാക്കി തേനിൽ സേവിപ്പിക്കുക. അതിസാ
രം, അത്രം, ഗൃഹണി, ശുദ്ധം ഇതുകൾ ശരിപ്പിക്കും. 200.

അഭിന്യാസത്തിന്നു്.

വ്യാഘ്രിശരീപുഷ്കരമൂലഭാർജ്ജി
ഭൂനിംബദൃസ്യാർചിതഃ കഷായഃ
ഹസ്ത്യാദഭിന്യാസ ജഡാന്തിമാശു
ഹരിന്നൗഷധീവപ്ലകാംബുദൈവാ.

ചെറുചഴുതിന, പുഷ്കരമൂലം, ചെറുതടക്ക്, കിരിയാ
ത്തു, കൊടിത്തുവ ഇവകൾകൊണ്ടുള്ള കഷായമോ ചുക്ക്,
പപ്പടകപ്പല്ല്, മുത്തങ്ങ ഇതുകൊണ്ടുള്ള കഷായമോ സേ
വിച്ചാൽ അഭിന്യാസം ശമിക്കും. 201.

രാസ്താദി കഷായം.

രാസ്താഗുളുചീഘനവൃദ്ധിദോഷാ
സുരാഹപചിശപത്രിഫലാവരിഭിഃ
കപാഹംപിബജീരകസംപ്രയുക്തം
സമസുസന്നിഗ്രഹസന്നിപാതെ.

രാസ്താ=അരഞ്ഞ. ഗുളുചി=ചിററമുളു. ഘനം=മുത്ത
ങ്ങ. വൃദ്ധി (ഉശരകം) ദോഷം=മഞ്ഞൾ. സുരാഹം=ദേവ
താരം. വിശപം=ചുക്ക്. ത്രിഫലം=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലി
ക്ക, വരീ=ശതാവരി ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ജീര
കം മേല്പാടിയിട്ടു സേവിക്കുക. ശരിപ്പാൻ ഇടയുള്ള സന്നി
പാതവു കൂടി ശമിക്കും. 202.

മൂത്രരംധത്തിന്.

ചിരമുതരിയകടുക്കാഏരണ്ഡംചിക്കടയ്ക്കുഗോക്ഷുരം
ഇക്ഷുവുഃമദീഃകപാഥംവിൻമൂത്രത്തിൻതടച്ചിൽനിർത്തിടുക.

ഏരണ്ഡം = ആറീണക്ക. ചിക്കടയ്ക്കു = കുളിയടയ്ക്കു.
ഗോക്ഷുരം = തൈരിഞ്ഞിൽ. ഇക്ഷു = കരിമ്പ്. ഇവകൊണ്ടു
ള്ള കഷായം മലമൂത്രവന്ധത്തെ ശമിപ്പിക്കും. 203.

വാതപ്പതിക്ക്.

ചുണ്ടയുമുതും ചുക്കും മുസാചെരപഞ്ചമുരനിഷ്പാഹം.
വലിയകിരാതാദിയം വാതജപരന്താരവദ്രഷ്ടം.

മുസാ = മുത്തങ്ങ. ചെരപഞ്ചമുലം = ക്വരില, മൂവില,
ചെരവഴുതിന, വെറുവഴുതിന, തൈരിഞ്ഞിൽ ഇവകൊ
ണ്ടുള്ള കഷായം വാതജപരത്തെ തശിപ്പിക്കും. 204.

തരുണജപരത്തിന്.

ഉശീരംചന്ദനം മുസാ പടോലംധന്വയാഷകം
ഗുളുചീസഹദേവീച ശ്രുണീധാന്യംനിദിശ്ചികാ
ഏദീഃകപാഥംപിബേദ്രാത്രൈതരുണജപരന്താരം

ഉശീരം = രാമച്ചം. ചന്ദനം = രക്തചന്ദനം. മുസാ = മു
ത്തങ്ങ. പടോലം = കുടുപടോലം. ധന്വയാഷകം = കൊടി
ത്തവ. ഗുളുചി = ചിരമുത്. സഹദേവീ = പുച്ചാങ്കരന്തൽ.
ശ്രുണീ = ചുക്ക്. ധാന്യം = കൊത്തമ്പാലയരി. നിദിശ്ചികാ =
ചെരവഴുതിന. ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം രാത്രിയിൽ സേ

വിഷക. തരണജപരം ശമിക്കും. ജപരത്തെ പുരസ്കരിച്ചു അതു അരംഭിച്ചിട്ടു ഏഴുദിവസം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് അതായതു ഏഴു ദിവസത്തേളം എന്നത്ഥം. അതിനെ തരണജപരമെന്നും, അതിനുശേഷം പത്തുദിവസംവരെ മദ്ധ്യജപരമെന്നും അതിനുശേഷം എത്ര ദിവസത്തോളമുള്ള പനിയേയും പുരാണ (ജീണ്) ജപരമെന്നുമാണു വൈദ്യലോകത്തിലെ വ്യവഹാരം. ഇതു എന്തുകൊണ്ടാണെന്നുവെച്ചാൽ ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രമാണം അതിനുണ്ട്. കേൾക്കുക. “ആസപ്തരാത്രംതരണംജപരമാഹൂർമ്മനീഷിണഃ മദ്ധ്യമം ദശരാത്രത്തുപുരാണമത ഉത്തരം” അധികം മരറാവസരത്തിൽ കാണാം. 205.

വായുണിന്.

തുവ കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞുള്ള രസേവേന്വാടുമഞ്ഞളും തൈലംവെത്തു കുടിച്ചിടീടീൽ വയററിൽ പുൺ വിനാശനം. 206.

അജാളാദി ഗുളിക.

അജാളി ഉല്യവാകൊട്ടം അംപരംജനവും സമം ത്രിഫലാ ജീരകംമൂന്നും തിയുടെ വേരുമായുടൻ. ഉണ്ണിനീരിലരച്ചിട്ടു കുന്നിതുല്യമുരുട്ടുക തൃത്തതീരിൽ കുടിച്ചിടീടീൽ സന്നിഉജ്ജ്വലം നശിച്ചു പോം 207.

ചാഷ്ഠിത്വദീപ്യതം.

പിപ്പലിമരിചം പാഠംശപദംഷ്ടാംവിശപഃഷേജം
ദാഡിമംചിരിബിലപംചസോഗ്രഗന്ധംഹരീതകീം
കൃഷ്ണാമൂലഞ്ചചവ്യഞ്ച സൈന്ധവഞ്ചാരളിതപചം
പിഷ്ടപാകല്ലാൻഘൃതപ്രസൂം ചാഷ്ഠിരീസപരസെപചേത്
ചതുർഗുണദിഗുണിതംദധിദതപാവിചക്ഷന്ദഃ
പരിസ്രാവ്യഘൃതംദേയമതിസാരേ സിരോഫിതെ
പ്രവാഹികായാമരചെയഗ്രഹണി ദോഷഘൃതച
ചാഷ്ഠിരീഘൃതമേതത്തുപ്രശസ്തംസർവ്വഗുണിനാം.

പിപ്പലി=തിപ്പലി. മരിചം=കരുമുളക്. പാഠം=പാ
ടകിഴങ്ങ്. ശപദംഷ്ടാം=നാശ്ണരണ. വിശപഃഷേജം=ചുക്ക്.
ദാഡിമം=ഉരമാമ്പഴം (താളിമാതളം) ചിരിബിലപം=ഞെ
ട്ടാവിൽ. ഉഗ്രഗന്ധം=വയമ്പ്. ഹരീതകീ=കടുക്ക. കൃഷ്ണാ
മൂലം=കാട്ടുതിപ്പലി വേര്. ചവ്യം=കാട്ടുമുളക്. സൈന്ധ
വം=ഇന്തുപ്പ്. അരളി=പെരുമരം. ഇവ കല്ലം. പശുവിൻ
നൈ ഇടങ്ങഴി ഒന്നു, പുളിയാരൽനിർ ഇടങ്ങഴി നാല്,
തൈർവെള്ളി ഇടങ്ങഴി എട്ട്. ഈ നൈ ഞരമ്പുകളിൽ
നിന്നും പുറപ്പെട്ടന്ന രക്താതിസാരം, പ്രവാഹിക=(മുക്കൽ)
അരുചി, ഗ്രഹണി ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കും. 208.

ഗുളാർദ്രകഗുളം.

ഗുളാർദ്രകതുലാസാല്മാർദ്രക സ്യതുലാംപചേത്
തപോഗലാപത്രയാത്യാബ്ദ ജീരകൈസ്സാജമോജകൈഃ
സായശ്ശു ഞ്ഞുഃ പലോന്മാനൈരവചൂർണ്യാവതാരയേത്

ശീതീഭൂതൈശ്ച ഉർദ്ദ്രതക്ഷുദ്രപ്രസം പ്രദാപയേത്
 ക്ഷയകാസജ്വരശ്വാസപിനസാരചിനാശനം
 പാർവ്വണ്ണലാന്ത്രഹൃദ്രോഗഗുഹ്വദാവന്തരദ്വരം
 ഗുളാർദ്രകമിതിപ്യാതമുഷിഭിഃ പരിനിർമ്മിതം

പഴകിയ വെല്ലം തുലാം ഒന്നര, ഇഞ്ചി തുലാം ഒന്നര,
 തപക് = ഇലവംഗം. ഏലം = ഏലക്കായ. പത്രം = പച്ചില.
 നായ്യം = കൊത്തമ്പാലയരി. അബ്ബം = മുത്തങ്ങ. ജീരകം =
 ജീരം. അജമോജം = അയമോദകം. അയശ്ശൂണ്ണം = ഇരുമ്പി
 ന്റെ പൊടി. ഇവ കാരോന്നു പലം ഒന്നു ഒന്ന്. തേൻ ഇട
 ണ്ടഴി ഒന്നു. മേൽപറഞ്ഞ വെല്ലത്തിൽ ഇഞ്ചിനീർ പകന്നു
 ഉരക്കി ലേഹമായാൽ അതിൽ ഈ മരുന്നുകളുടെ പൊടി
 യും ചേർത്തിട്ടുക്കി യോജിപ്പിച്ചതിൽ ശേഷം തേനും പക
 ന്നു ലേഹ്യമാക്കി സേവിക്കുക. ക്ഷയം, കര, പനി, ഏ
 കം, പിനസം, അരുചി, പാർവ്വം, ശൂലം, ആന്ത്രം,
 ഹൃദ്രോഗം, ഗുളം ഉദാവന്തം ഇതുകൾ ശരിക്കും. 209.

മാർക്കണ്ഡേയ ഗുളിക.

ദുരോലഭോചമസ്മാച സാജമോജാഹരീതകീ
 വിപ്പലീവിപ്പലീമൂലം ചിത്രകോഹസ്മി വിപ്പലീ
 ഏതേഷാം കാഷ്ഠികാൻഭോഗാൻ ത്രിവൃതാച
സമംധൃതാൻ
 ശൃംഗീവേരപലംചൈവ വിംശത് ഗുഡപലംതഥാ
 അക്ഷപ്രമാണാം ഗുളികാം ഭക്ഷേയത് പ്രാതരതത്ഥിതഃ
 പാർവ്വണ്ണലപ്യദാവന്ത വാതഗുളപ്പിഹോദരേ
 ഹൃദ്രോഗൈഗ്രഹണീഭോഷേ ക്ഷയക്ഷീണഗ്നി
സംക്ഷയ

ഭഗവദർമമൃതകൃഷ്ട്രചാർത്വ്യാപിവിഃശേഷതഃ
 മാക്ഷണ്ഡയ കൃപാസിദ്ധാരൂപവണ്ണബലപ്രദാ
 ഏഷാഭവൈരേചനീന്ദ്രാഗൃഹികാ കാമചാരിണീ

ദുരാലഭം=കൊടിത്തൂവ. മൃസ്മാ=മുത്തങ്ങ. അജമോജം=
 അയമോതകം. ഹരീതകീ=കടുക. പിപ്പലി = തിപ്പലി.
 പിപ്പലീമൂലം=കാട്ടുതിപ്പലിഃവർ. ചിത്രകം=കൊടുവേലി
 ക്കിഴങ്ങ്. ഹസ്തിപിപ്പലി=അത്തിത്തിപ്പലി. ഇവ കാരോ
 നു കഴഞ്ച് മൂന്നുമൂന്നു. ത്രികോലകൊന്ന കഴഞ്ച് ഇരി
 പത്തുനാല്. ചുക്കുകഴഞ്ച് പന്ത്രണ്ടു്. ശർക്കരവലം ഇരി
 പതു. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ ശിലപ്പൊടിചെയ്തു അതി
 ൽ ശർക്കരയുംചേർത്തു താനീകുപ്രമാണത്തിൽ ഗുളികയാക്കി
 കാലംതോറും ഭസ്മവിഷക. പാർശ്വലം, ഉദാവർത്തം, വാത
 ഗുല്ഫ, പ്ലീഹോദരം, ഏദ്രോഗം, ഗ്രഹണി, ക്ഷയം, രോഗം
 തിമിത്തമുള്ള ക്ഷീണം, അഗ്നിമാന്ദ്യം, ഭഗവദർമ, മൃത
 കൃഷ്ട്രം, അർസ്സ് ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കുകയും വിരോധനം
 ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യും. 210.

സപ്തവിംശതിഗുൽഗല.

ത്രികടുത്രിഫലാമൃസ്മവിഡംഗാത്വഥ ചിത്രകം
 ചവൈവ്യലാ പിപ്പലീമൂലം മാക്ഷികം സുരഭോരച
 പാഠാചരജനീചൈവതമാദനീനിശാണപി
 ഹപുഷാതിചിഷാ ചൈവതുംബുരം പൌഷ്കാംശദീം
 സൌവർച്ചലംയവക്ഷാരം സൈന്ധവം ഹസ്തിപിപ്പലീ
 തുല്യാന്ത്രേതാനീസം ചൂർണ്ണദ്യാദൃചിഗുണഗുൽഗലം
 തതോക്ഷമാത്രാംഗുളികാം ഭക്ഷ്യയന്മധുനാസഹ.

ഹത്യാത് സർവ്വാനി കഷ്ടാനിപ്പിമാസദ്യോ

ഭരണമച

കാസംശ്വാസംതഥാ ശോഷാശ്വാസീവ ഭഗന്ദരം
ശ്രോണൃതഗുദപാർചത്തി മൂരസ്മുഭംസവേപഥം
ഹൃദൃക്തലംപാർശ്വലബ്ധ പുരാണജപരനാശനം
മൂഢചാരതമപസ്മാരമാത്രവൃഷി ഗുദക്രിമീൻ
രോഗാൻ വിംശതി സംഖ്യാകാൻ ശ്ലേഷ്കാനപി

നാശയേത്

സപ്തവിംശതികോപ്യേഷ ഗുൽഗുലുഃ ശിവഭാഷിതഃ

ത്രികടു=ചക്ഷ, മുളക്, തിപ്പലി. ത്രിഫലം = കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക. മുസ്മാ=മുത്തങ്ങ. വിഡംഗം = വിഴാലരി. ചിത്രകം = കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ്. ചവ്യം = കാട്ടുമുളക്. ഏലം = ഏലക്കായ. പിപ്പലീമൂലം = കാട്ടുതിപ്പലിയേര്. മാക്ഷികം = മാക്കീരം. സുരഭാരു = ദേവതാരം. പാറാ = പാടക്കിഴങ്ങ്. രജനി = വരട്ടുമഞ്ഞൾ. ദന്തീ = നാഗദന്തി. നിശാ = മരമഞ്ഞൾ. ഹപുഷാ = അടയ്ക്കാമണിയൻ. അതിവിഷാ = അതിവിടയം. തുഞ്ചരു = തുന്ദൂണലരി. വെഴുഷ്ണരം = പുഷ്ണരമൂലം. ശടി = കച്ചരം. സൌചർവ്വലം = തുവർച്ചിലയുപ്പ്. യവക്ഷാരം = ചവക്കാരം. സൈന്ധവം = ഇന്റുപ്പ്. ഹസ്തിപിപ്പലി = അത്തിത്തിപ്പലി. ഇതിൽ ഇരട്ടി ശുദ്ധിചെയ്ത ഗുൽഗുലുപാകം ചെയ്തതിൽ മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ പൊടിച്ചിട്ടു തേനും ചേർത്തു സേവിക്കുക. എല്ലാവിധ കഷ്ടങ്ങളും പ്ലീമരോഗം, ഉദരരോഗം, കാസംശ്വാസം, ശോഷം, അൾസ്സ്. ഭഗന്ദരം, അണക്കെട്ടുവേദന, തുടവേദന, ഗുളവേദന, പാർശ്വലം, ഉരസ്മുഭം, വിറൽ, ഹൃദയ വേദന, വാരിപ്പറങ്ങളിലെ വേദന, പുരാണജപരം, മൂഢചാരം,

അപസ്യാരം, ആന്ത്രവൃദ്ധിക്രിമീദുരാഗം, കഫജാതങ്ങളായ മരദ ഇരിചതുചിധം രോഗങ്ങൾ ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും. സപ്തവിംശതികം എന്നു പേരായ ഈ ഗുൽഗുലു പരമേശ്വര പ്രണീതമാണെന്നു കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. 211.

ഗാളികച്ചുണ്ണം.

ഗൃഹധൂമതാക്ഷ്യപാരം വ്യോഷ്ണുരാഗന്യയാ പരാഗൈഃ മുഖദന്തചികാരെ സങ്കുഃദ്രാവിധാസ്യഗാളികച്ചുണ്ണം ഇല്ലട്ടക്കരി, മാക്കീരം, പാടക്കിഴങ്ങ്, ചുക്ക്, മുളക്, തിപ്പലി, ചവക്കാരം, കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ്. ഇതുകൾ ചൊടിച്ചു തേൻചേർത്തു പതിച്ചായി ദന്തധാവനം ചെയ്തയോ മുഖാലേപമായി ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്തു. ദന്തരോഗം മുഖരോഗം ഇവ ശമിക്കും. 212.

വാതവജ്രകുമാദകം.

ത്രിവൃന്ത്രികുടുകംഹിംഗു ജീരകംതിന്ത്രിണീഫലം ഗുഡസൈന്ധവ സംയുക്താ മോദകുമാദകം. ത്രിവൃത്=കൊന്ന. ത്രികുടുകം=ചുക്ക്, മുളക്, തിപ്പലി. ഹിംഗു=കായം. ജീരകം. തിന്ത്രിണീഫലം=പുളിങ്കു. ഗുഡം=ശക്കര. സൈന്ധവം = ഇന്റപ്പ്. മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ ചൊടിചെയ്തു ഇന്റപ്പും ശക്കരയും ചേർത്തു മോദകമാക്കുക. വാതം ശമിക്കും. 213.

പത്യാദിപൊടി.

പത്യാഹിംഗു യവക്കാര യവാനീ സൈന്ധവശുഷധൈഃ ഉണ്ണാംബുപീതാൽസപ്താഹാത്ഭിദ്യതെ ഗുലു സംചയഃ.

പശ്യ=കടുകു. ഹിംഗ്ര=കായം. യവക്കാരം=ചവ
 ക്കാരം. യവാനി=ജീരകം. സൈന്ധവം=ഇന്തുപ്പ്. ഒഷ്ഠ
 ധം=മുക്ക. ഇവ പൊടിച്ച ഏഴു ദിവസം മുട്ടവെള്ള
 ത്തിൽ സേവിക്കുക. ഗുല്മം ശമിക്കും. 214.

ശുദ്ധാമൃതതൈലം.

ഗുളുവീകപാമകല്ലാഭ്രം തൈലംക്ഷീരസമന്വൃതം
 പകാംജയദന്ത്യഗാത ശിരാരോഗജപരാപഹം.
 ചിറമുത്/ കഷയത്തിൽ എണ്ണവീഴ്ത്തി അതുതന്നെ
 കല്ലും ചേർത്തു പാലും വീഴ്ത്തി കാച്ചിയരിച്ച ശീലിക്കുക.
 രക്തവാതം, ശിരാരോഗം, ജപരം ഇവ ശമിക്കും. 215.

അമൃതാദിതൈലം.

അമൃതാക്ഷായസംസിദ്ധം തൈലംചന്ദനപൂർവ്വകൈഃ
 ശാരിരബാശിരകഷ്യാബു ധാത്രിഃസാൽപലതന്തുരൈഃ.
 കല്ലീകൃതംനിഹന്ത്യാശു വാതരക്തംശിരോഗതം.
 ചിറമുതുക്ഷായത്തിൽ വെള്ളചന്ദനം നന്ദാരി
 ക്കിഴങ്ങ്, രാമച്ചം, കൊട്ടം, മുത്തങ്ങ, തെല്ലിക്ക, കരികവ
 ലയം, അടവിക്കച്ചുലം (മലങ്കാര) ഇവ കല്ലും ചേർത്തു
 തൈലം കാച്ചിത്തക്കുക. ശിരോഗതമായ വാതരക്തം
 ശമിക്കും. 216.

പഞ്ചസ്തോമതൈലം.

ദശമൂലബലാമൂല കാർപ്പാസാസ്ഥികലസ്ഥകം
 പ്രസ്ഥംപ്രസ്ഥംപൃഥക് ക്ഷുണ്ണം ജലദ്രോണദവൈപ ചേർത്ത്

ധാന്യാളുപ്പു സംയുക്ത ചതുർഭാഗാവശേഷിതെ
 തത്രദ്യാദൃചിക്ഷുബ്ധം തിലജം നാളിഃകരജം
 ഏരണ്യജഞ്ച സപ്പിശ്ച പ്രത്യേകംസൗകരിംവസാം
 ദിഗുണഞ്ചപയാവിഷ്ടം രാസ്താതാഗരസൈന്ധവം
 കാപ്പാസാസ്ഥികലസ്ഥ ഗ്നിഗണ്ധിരഞ്ചപചേത് പുനഃ
 സ്യക്സിദ്ധമിദംഹത്യാത് തിവ്രശുലാനിലാമയാൻ
 സ്യഭംഗകുതരജാം ബഹുശാഷാപബാഹുകം
 പഞ്ചസ്തേയാഖ്യമുക്തം തത്ബ്രഹ്മണാ വാതശാന്തയേ.

ദശമുലം “—” ബലം=കരന്തോട്ടി. കാപ്പാസാസ്ഥി,
 പരുത്തിക്കരു, കലസ്ഥം, മുതിര ഇവ കാരണം ഇടങ്ങി
 കുന്നു ഒന്നു. വെള്ളം ഇടങ്ങി പതിനാറു. അരിക്കാടി ഇട
 ങ്ങി പതിനാറ്. കരക്കി നാലൊന്നാക്കി എള്ളെണ്ണ, വെ
 ലിച്ചെണ്ണ, ആവിണക്കെണ്ണ, നെയ്യ്, പന്നിനെയ്യ് ഇവ
 കാരണം നാഴി രണ്ട് രണ്ട്. രാസ്താ=അരത്ത. താഗരം=
 ചുക്ക്. സൈന്ധവം=ഇരുപ്പ്. കാപ്പാസാസ്ഥി=പരുത്തിക്ക
 രു. കലസ്ഥം=മുതിര. അഗ്നി=കൊടുവേലി. ഗണ്ഡിരം=കരു
 നൊച്ചി. ഇവ കല്ലംചേർന്നു തൈലത്തിൽ ഇരട്ടി പാലം
 പകർന്നു പാകംചെയ്യേണ്ടതു തേക്കുക. ഗംഭീരവേദനയോടു
 കൂടിയ വാതരോഗം, തരിപ്പ്, ചതവ്, മുറിവ്, കൈമെ
 ലിച്ചിൽ, അപബാഹുകം ഇതുകളെ ശരിപ്പിക്കും. 217.

ബലാഗുളുചിതൈലം.

ബലാഗുളുച്യോർച്ചിപചേത് കഷായെ
 ചതുർഗുണേ ചന്ദന സേവ്യരോഗൈഃ

തൈലംസദൃശ്യം ജലവാഹയുക്തം
പ്രഭംജനാത്തിഷ്ഠനിലേഷ്യ ധിമാൻ.

പിറമുത്, കുടുംബാദി ഇതുകളുടെ കഷായത്തിൽ
വെള്ളിച്ചന്ദനം, രാമച്ചം, കൊട്ടം ഇവ കല്ലം ചേർത്തു
എണ്ണ കാച്ചി തേക്കുക. വാതരോഗം ശമിക്കും. ഇതിൽ
കഷായജലം കഷായമരുന്നക്കാൾ നാലിരട്ടിയും അത്ര പ
ശുചിൻപാലും പതിനാറിടങ്ങഴി ശുദ്ധജലവും ചേർക്കണം.
നാലിരട്ടി വെള്ളം ചേർക്കാതെ പാൽപാകമായില്ലെന്നുള്ള
“ക്ഷീരമസ്പാദനാളാനാം പാകോനാസ്മിവിനാംഭസാ ത
സ്മാ ദപിച്ഛം നമുഃഞ്ചത തോയംദദ്യാമുതർഗുണം” എന്ന
“പരിഭാഷാപ്രദിപ” മതം അനുസരിച്ചു “ജലവാഹയുക്ത
സദൃശ്യം” എന്നുള്ളിടത്തു നാലിരട്ടി വെള്ളം ചേർക്കണ
മെന്നു ചിഹ്നിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കൂടി ധരിക്കണം. 218.

പ്രസാരിണീതൈലം.

സമുലപത്രമുല്പൃത്യജാതസാരംപ്രസാരിണീം.
കുട്ടയിതപാപലശതം കടാഹൈതമധിശ്രയേത്
വാരിദ്രോണസമായുക്തം ചതുർഗാവശേഷിതം
കഷായസമമാത്രം തൈലമത്രപ്രദാപയേത്
ദധ്നശൈലവാഡകം ദ്രോൺ ദപിഗുണം ചാമു
കാഞ്ചികം
ഔഷധാനിചപേഷ്യാണിതത്രൈതാനിസമാവപേത്
ശുണ്ഠീപലാനി പഞ്ചൈവരാസ്സായാശ്വപലദായം.
അദ്വംഗാദിഷുഃയാക്തപ്യംതൈലംസദ്വാനിലാപഹം

ഒരു പാത്രത്തിൽ നൂറുപലം പ്രസാരിണി ഇടിച്ചിട്ടു
 അതിൽ പതിനാറിടങ്ങഴി ശുദ്ധജലം പകർന്നു കടന്നി
 നാലൊന്നായ കഷായവെള്ളത്തിൽ അത്ര എണ്ണയും നാലി
 ടങ്ങഴി തൈർ വെള്ളവും എട്ടിടങ്ങഴി പുളിച്ച കാടിയം
 പകർന്നു അതിൽ അഞ്ചുപലം ചുക്കും രണ്ടുപലം അരത്ത
 യും കല്ലുമുതൽ കാച്ചിയരിച്ചു തേക്കുക. എല്ലാവിധം
 വാതങ്ങളും ശമിക്കും. 219.

ഏരണ്ഡാദിതൈലം.

ഏരണ്ഡമൂലം തകരം ശതാഹ്വ
 ജീവന്തി രാസ്താലവണോ ഞമംച
 ഭംഗംവിധംഗം മധുയഷ്ടികാച
 വിശേഷ കഞ്ചേതി സമാനികുന്ദാത്
 എതൈർച്ചിപകംപയസാച തൈലം
 ചതുർഗുണ ഭംഗരസൈതമൈവ
 ഷഡ് ബിന്ദുവാ നാസികയാപ്രയുക്താ
 സർവ്വാനിമന്വുഃ ശിംസോവികാരാൻ
 ച്യുതാംശുഃകശാൻ പതിതാംശുദന്താ
 നബലമൂലാംശു ദ്രവീകരോതി
 സുവണ്ണനാഗപ്രതിമഞ്ച പക്ഷുഃ
 ബാഹേപാഞ്ചലഞ്ചാപ്യധികം കരോതി.

ഏരണ്ഡമൂലം = ആവിണക്കിൻ വേര്. തകരം,
 ശതാഹ്വ = ശതകുപ്പ്. ജീവന്തി = അടവതിയൻകിഴങ്ങ്.
 രാസ്താ = അരത്ത. ലവണോഞമം = ഇന്റുപ്പ്. ഭംഗരസം =
 കഞ്ഞണ്ണി. വിധംഗം = വിഴാലരി. മധുയഷ്ടി = എരട്ടിമധുരം.

വിശേഷകം=കാലരക്തം. ഇവ കല്ലം പാൽ, എണ്ണ ഇതു
 തൈലത്തേക്കാൾ നാലിരട്ടി. കഞ്ഞണ്ണിനീരും പകർന്നു
 കാച്ചിയരിച്ച ആറാറുളളിവിതം ഓരോ മുക്കിലും നസ്യം
 ചെയ്യുക. ശിരാരോഗം, രോഗം ചെയ്തിച്ചിൽ, ദന്തരോഗം,
 ദന്തചാലം, ഇതുകളെ ശമിപ്പിക്കുകയും നേത്ര ബലവും
 ബാഹുബലവും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. 220.

ചിത്രകാദി തൈലം.

ചിത്രകംതികടുശ്രേഷ്ഠാവചാ ഭാർജ്ജിചരോഹിണി
 മുസൈലാകട്ഫലം ലേഗ്രംനിബന്തകോല സൈന്ധവം
 അരിമേദപചോജാതീഫലം ഹിമനിശാദ്രായം
 കല്ലീകൃത്യ പചേന്നാളീകേരദ്രശ്യാചതുർഗുണൈ
 തൈലപ്രസ്ഥം തതോധായ്തുംമുഖവ്യായാമ ജോന്വിതം
 ചലന്നിയമ ദന്താശ്ചവിക്ലീഷ്ണായേചവേഷ്ടനാഃ
 സ്ഥിരാഭവന്തി തേദന്തദന്തശ്ചലാംശ്ചനാശായത്
 സദ്യേഷുമുഖരാഗേഷു തൈലമേതൽ പ്രശസ്യതെ.

ചിത്രകം=കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ്. ത്രികടു=മുക്കു, മുള
 ക്, തിപ്പലി. ശ്രേഷ്ഠ=കടുക്ക, താനിക്ക, നെല്ലിക്ക. വ
 ചാ=വയമ്പ്. ഭാർജീ=ചെറുതേക്ക്. രോഹിണി=കടുക്ക
 രോഹിണി. മുസാ=മുത്തങ്ങ. ഏലം=ഏലക്കായ. കട്ഫ
 ലം=കുമിഴ്. ലോഗ്രം=പാച്ചോറി. നിബന്ത=വേപ്പ്. ത
 കോലം=തക്കോലപ്പട്ടൽ. സൈന്ധവം=ഇന്തുപ്പ്. അരിമേ
 ദപക്=കരിവേലപ്പട്ട. ജാതീഫലം=ജാതിക്ക. ഹിമം=
 ചെമ്മുളുന്ദനം. നിശാദ്രായം=മഞ്ഞൾ, മരമഞ്ഞൾ. നാളി
 കേരപ്പാൽ ഇടങ്ങി നാല്. എണ്ണ ഇടങ്ങി ഒന്ന്. മുക്കു,

മുളക്, തിപ്പലി ഇതുകളുടെ വൊടികൾ വായിലിട്ടു അതി
ന്നുശേഷം മേൽപറഞ്ഞ പ്രകാരം സിദ്ധിച്ച ഈ തൈലം
കൊണ്ടു കുവിലകയും ചെയ്യാൽ ദന്തചാലം (പല്ലിളിക്കും)
ദന്ത ക്ലിഷ്ടം, ദന്ത വേഷ്ടനം ഇവ ശമിക്കുകയും പല്ലുകൾ
ഉറച്ചും മുഖഃരാഗങ്ങൾ എല്ലാം ശമിക്കുകയും ചെയ്യും. 221.

അജാതൈലം.

അജാക്ഷീരമജാമൂത്രം സൈന്ധവംവിശപ്പഭഞ്ജം
രേഷ്യതൈലാതുസംസിദ്ധം കണ്ണുപാളീവിനാശനം.

ആടിന്റെ മൂത്രം പാൽ ഇതുകളിൽ പുണ്ണു കഴിച്ചു
ഇതുപ്പും ചുക്കും കല്ലും ചേർത്തു കാച്ചിയരിച്ചെടുത്തു തൈ
ലം തേക്കുക. ക്ഷാതിന്റെ വളളിമലുണ്ടാകുന്ന രോഗം
മാറും. 222.

ചവികാദിതൈലം.

ചവികാചിത്രകംദാർദ്ദിബിജംതുസുരസസ്യച
ഗോമൂത്രംലവണംതൈല മല്ലക്ഷീരനിദിശ്ചികാം
ഏഭിസൈലംവിപകതവ്യം താസാരംസിവിനാശയത്.

ചവികാ=കാട്ടുമുളക്. ചിത്രകം = കൊടുവലിക്കിഴ
ങ്ങ്. ദാർദ്ദി=മരമഞ്ഞൾ. സുരസബിജം = തൃണവിത്ത്.
ഗോമൂത്രം, ഇതുപ്പ്, എണ്ണ, ചെറുവഴുതിന, ചെറുവഴു
രിന ഇവ കല്ലും ചേർത്തു കാച്ചിയെടുത്തു നസ്യം ചെയ്യുക.
താസാരംസ്സ ശമിക്കും. 223.

പടോലാദി തൈലം.

പടോലസ്വരസൈതലം തന്തുലനചകുലിതം
 സിലംപയോയുതംഹത്യാത് പ്രതിശ്രായംനസംശയഃ.

പടോലതീരിൽ അതിന്റെ വേരതന്നെ കല്ലുംചേർത്തു എണ്ണകാച്ചി തേക്കുക. പ്രതിശ്രായം (മൂക്കൊലിപ്പ്) ശമിക്കും. 224.

അജ്‌യസാദി തൈലം.

അജ്‌യസാതിംബതിർഗുണ്ഡി സ്വരസേഷുവിപാചിതം
 നിശാകുലയുതംതൈലമോഷുഃരാഗവിനാശനം.

അജ്‌യസാ=കീഴാർതെല്ലി. തിംബം=വെപ്പ്. തിർഗുണ്ഡി=കരുന്താച്ചി. ഇതുകൂടെ തീരിൽ മഞ്ഞൾ കല്ലുമിട്ടു തൈലം ഉണ്ടാക്കി തേക്കുക. കാഷുഃരാഗം ശമിക്കും. 225.

സുരസാദി തൈലം.

തുളസിസ്വരസൈതലം കന്ദുരജ്ജുസമന്വപിതം
 പൃതിയാസാഭ്രശംഹത്യാൽ തൈലംദൃഷ്ടുജലസ്രുതീഃ

തുളസിയീരിൽ കുന്തുരക്കും കല്ലും ചേർത്തു എണ്ണകാച്ചി തേക്കുക. നാസാദൗർഗന്ധ്യവും ദുർന്ദിരൊഴുക്കും ശമിക്കും. 226.

ഗന്ധർവ്വതൈലം.

ശതമരണ്ഡമൂലസ്യ ശുണ്ഠിപ്രാദപഞ്ചയവാസകം
ജലദ്രോണൈവചേദ്യാവച്ചതുർഗാവശേഷിതെ
തസ്മിൻകഷായൈ പൂതമപയസാദിഗുണേതമ
പ്രസ്ഥമരണ്ഡതൈലസ്യ തന്മൂലാമൃചതുഷ്പലം
ദിപലംശ്രഗിഃവരസ്യ ഭാഗംതോശരൈഃപഃചത്
തൽപിഃവന്നിയതഃശുദ്ധോ നരഃ ക്ഷിരാനഭോജനഃ
ആര്യവൃദ്ധിംതിഥന്ത്യാശു തൈലംഗന്ധർവ്വ സംജതിതം

ആവിണക് ഇടങ്ങഴി നാല്. മുക്ക് പലം അഞ്ച്.
യവം ഇടങ്ങഴി നാല്. ഇതുകൾ പതിനാറിടങ്ങഴി വെള്ള
ത്തിൽ കഷായംവെച്ചു കുറുകി നാലൊന്നാക്കി അതിൽ
രണ്ടിടങ്ങഴി പശുചിൻപാലും ഒരിടങ്ങഴി ആവിണക്കെ
ണ്ണയും നാലുപലം ആവിണക്കിൻവേരും രണ്ടുപലം മുക്കും
കല്ലുംചേർന്നു തൈലം കാച്ചി ദേഹശുദ്ധിപുവും സേവിഷ്യ
കയും പാൽചോരണുകളയും ചെയ്തു ആര്യവൃദ്ധി ശരിക്കും.

277.

കോരണ്ഡതൈലം.

കോരണ്ഡപണ്ണ സപാസൈ ദോഷാരിഷ്ടകണായപിതം
യഥാവത് സാധിതംതൈലം പുരാണവ്രണരോപണം.

കുരികുറഞ്ഞിതീരിൽ മഞ്ഞൾ, വേപ്പിൻതാൽ, തിപ്പ
ലി ഇവ കല്ലുംചേർന്നു തൈലം കാച്ചിതേക്കുക. പഴകിയ
വ്രണംശരിക്കും.

228.

ത്രിഫലാസാരതൈലം.

ചതുർഗുണൈകഷായേതു ത്രിഫലാസതസാരഃ
തീലീമൂലാജനംകല്ലം യഷ്ടീദധുകമേവച,
മാർവസപാസപ്രസരം തൈലപ്രസരം ചകാരയേതം
അനേനലിപ്തഃ കേശഃ സ്വഃ മുദവഃ ഷട്പദോപിഷഃ

ത്രിഫല, വേങ്ങാക്കാതൽ ഇവയുടെ കഷായത്തിൽ അമരിഃവർ, അംജനം, ഏരിട്ടിയുരം, ഇതുകൾ കല്ലം ചേർത്തു ഒരിടങ്ങി കഞ്ഞണിനീരും ഒരിടങ്ങി ഏണ്ണയും പകന്നു തൈലം പാകംചെയ്യു തേക്കുക. ശിശിരാരാമം മുദവായും കരഃപ്പാടുട്ടിയിയും ഭവിക്കും. 229.

ബ്രഹ്മീപലാശാദിതൈലം.

ബ്രഹ്മീപലാശബദീഫലിനീസമംഗാ-
ധാതക്യദംബരതികുണ്ടേടാമൃതാംഭേ
പത്തംഗയഷ്ടീസുമനാകരബിജലോദ്രൊ
രശപത്മതിബ്ബരജനീദായ ചിത്രകൈശ
തൈലംപചേത് സഹപടോലവൃഷാശപഗന്ധൈർ
തിർഗുണ്ഡികാസപാസപാരസംതുസിദ്ധം
താഡി സദാശുവിനിമന്തിസപൃതികാഞ്ച
ദൃഷ്ട്യുപ്രണാപചിദ്രേന്ദ്രഗന്ധമാലാഃ.

ബ്രഹ്മീ=ബ്രഹ്മി. (മിതാങ്ങാണി.) പലാശം=ചമത.
ബദീ=ലത്ത. ഫലിനീ=ഞാഴൽ. സമംഗം=കറച്ചുണ്ട.
ധാതകീ=വാതിരിപ്പാവ്. ഉദംബരം=അത്തി. നികുന്ദം=

നാഗദന്തി. ജടാ=ജടാമാഞ്ചി. അമൃതം=ചിററമൃതം. ഇവ കൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ, പത്തംഗം=രക്തചന്ദനം. യഷ്ടി_ എരട്ടിമധുരം. സുമനാ=പിച്ചുകം. കരബീജം=കരവീരം. ലോധ്രം=പാച്ചോറി. അശ്വതഥം=അരയാൽ. നിംബം= വേപ്പ്. രജനീനപായം=മഞ്ഞൾ—മരമഞ്ഞൾ. ചിത്രകം= കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ്. പടോലം = കാട്ടുപടവലം. വൃഷം= ആടലോടകം. അശ്വഗന്ധം=അമൃതം. ഇവ കല്ലും മേൽ പറഞ്ഞ കഷായജലത്തിൽ ഈ കല്ലും ചേർത്തു എണ്ണയേക്കാൾ താലിരട്ടി കരുനൊച്ചിനിന്നും പകർന്നു തൈലം കാച്ചിത്തേക്കുക. നാഡിത്രണം, ദുർന്നീർ, ദുഷ്ടവ്രണം, അപചി, ഭഗന്ദരം, ഗണ്ഡമാല ഇതുകൾ ശമിക്കും. 230.

മരിന്നാൽഭവോദിതൈലം.

മരിന്നാൽഭവോസഹാദേവീരസൈ തൈലം സുസാധിതം സങ്കീരയഷ്ടിമധുരം ജപനാശകരംപരം.

ചിററമൃതം, പുവ്വകരന്തൽ ഇതുകൾക്കിടയിൽ ഇരട്ടിമധുരം കല്ലുംചേർത്തു പാലുപകർന്നു എണ്ണ അരിച്ചു തേക്കുക. ജപനം ശമിക്കും. 231.

